

Žadatelé s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky

Průřezové prvky

Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky

Průřezové prvky

Listopad 2024

Dne 19. ledna 2022 se z Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) stala Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA). Veškeré odkazy na úřad EASO a produkty a subjekty úřadu EASO by měly být chápány jako odkazy na agenturu EUAA.

Rukopis dokončen v říjnu 2024

Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) a žádná osoba vystupující jejím jménem není zodpovědná za využití níže uvedených informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2026

Print ISBN 978-92-9418-076-6 doi: 10.2847/6844787 BZ-01-24-015-CS-C

PDF ISBN 978-92-9418-075-9 doi: 10.2847/6039048 BZ-01-24-015-CS-N

© Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), 2026

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví EUAA, může být nutné získat svolení přímo od příslušných nositelů práv. EUAA nevlastní autorská práva k těmto prvkům:

– obálka, ilustrace, FotografiaBasica, © 476725956, 2015.

O této příručce

Proč byla tato příručka vypracována? Posláním Agentury Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) je usnadňovat a podporovat činnosti členských států EU a zemí přidružených k Schengenu (země EU+ ⁽¹⁾) při provádění společného evropského azylového systému. V souladu se svým obecným cílem podporovat správné a účinné provádění společného evropského azylového systému a umožnit sbližování vypracovává agentura EUAA společné operativní normy a ukazatele, pokyny a praktické nástroje. Agentura EUAA je mimo jiné odhodlána podporovat země EU+ při jednání s žadateli s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky (SOGIESC).

Jak tuto příručku používat? Tato příručka je rozdělena do tří samostatných, přesto vzájemně se doplňujících a propojených částí, které se týkají různých témat souvisejících se SOGIESC v oblasti azylu.

- **Průřezové prvky** poskytují informace a pokyny, které jsou průřezové a relevantní jak pro azylové řízení, tak pro přijímání, včetně právního rámce, bezpečných prostorů a inkluzivní komunikace, tlumočení, poskytování informací, budování kapacit, spolupráce a koordinace.
- **Přijímání** poskytuje pokyny a praktická doporučení týkající se návrhu a řízení přijímacích systémů a poskytování podmínek přijetí způsobem, který zohledňuje zvláštní potřeby žadatelů LGBTIQ při přijetí, a to jak na individuálním, tak na kolektivním základě.
- **Řízení o posouzení žádosti** poskytuje praktické pokyny konkrétně zaměřené na klíčové aspekty týkající se posuzování žádostí o mezinárodní ochranu prostřednictvím žádostí založených na SOGIESC, včetně registrace, osobního pohovoru, posuzování důkazů a rizik, jakož i právní analýzy.

Příručka byla vypracována během procesu reformy společného evropského azylového systému. Nástroje nového paktu o migraci a azylu vstoupily v platnost v červnu 2024 a v účinnost vstoupí v červnu 2026. Příručka obsahuje odkazy na oba právní rámce v závislosti na jejich významu.

Příručku doplňuje [informační poznámka](#), která poskytuje podrobné informace o pojmech a výrazech souvisejících se SOGIESC.

Kdo by měl tuto příručku používat? Tato příručka je určena především pracovníkům, kteří pracují přímo s žadateli o mezinárodní ochranu v oblasti azylu: registračním pracovníkům, rozhodčím a přijímacím pracovníkům. Konkrétní oddíly jsou určeny také vedoucím pracovníkům a tvůrcům politik. Kromě toho je tato příručka užitečná pro jakoukoli jinou osobu nebo organizaci, která pracuje v oblasti azylu nebo je do ní zapojena.

Každá z jejích částí se na základě svého obsahu a rozsahu zaměřuje na mírně odlišné cílové skupiny.

(1) 27 členských států EU plus Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko.

- **Průřezové prvky** se zaměřují především na celé spektrum pracovníků vnitrostátních orgánů. Konkrétní oddíly označené jako „Pro vedoucí pracovníky“ a/nebo „Pro tvůrce politik“ se výslovně zaměřují na tyto odborníky v oblasti azylu. Tato příručka může být užitečná i pro další zúčastněné strany, které se zapojují do oblasti azylu (např. organizace občanské společnosti).
- **Přijímání** se zaměřuje především na pracovníky v oblasti přijímání, jakož i na další zúčastněné strany, které se podílejí na přijímání žadatelů nebo s nimi přímo pracují (např. organizace občanské společnosti). Konkrétní oddíly označené jako „Pro vedoucí pracovníky“ a/nebo „Pro tvůrce politik“ se výslovně zaměřují na tyto odborníky v oblasti přijímání.
- **Řízení o posouzení žádosti** cílí především na registrační pracovníky a azylové rozhodčí. Tento nástroj je mimoto užitečný pro úředníky pro kvalitu a právní poradce, jakož i pro tvůrce politik ve vnitrostátních rozhodujících orgánech a všechny další osoby, které pracují či působí v oblasti mezinárodní ochrany v kontextu EU.

Jak byla tato příručka vypracována? Tato příručka byla vytvořena na základě koordinovaného přístupu mezi třemi sítěmi agentury EUAA. Vypracování zprostředkovala a koordinovala agentura EUAA.

- **Průřezové prvky a informační poznámka:** vypracovány odborníky z azylových a přijímacích orgánů, mezinárodních organizací, organizací občanské společnosti a akademické obce, s cenným přispěním vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a asociace ILGA-Europe. Před dokončením proběhla konzultace se zeměmi EU+ prostřednictvím sítě odborníků na otázky zranitelnosti agentury EUAA.
- **Přijímání:** vypracováno odborníky z přijímacích orgánů a organizací občanské společnosti s cenným přispěním UNHCR a asociace ILGA-Europe. Před dokončením proběhla konzultace se zeměmi EU+ prostřednictvím sítě přijímacích orgánů agentury EUAA.
- **Řízení o posouzení žádosti:** vypracováno odborníky z celé EU s cenným přispěním Evropské komise, UNHCR, Agentury EU pro základní práva (FRA) a Evropské rady pro uprchlíky a exulanty. Před dokončením proběhla konzultace se všemi zeměmi EU+ prostřednictvím sítě azylových procesů agentury EUAA.

Jak se tato příručka vztahuje k vnitrostátním právním předpisům a praxi? Jedná se o nástroj tzv. měkkého sbližování. Není právně závazný a odráží společně dohodnuté standardy, které přijala správní rada agentury EUAA dne 31. října 2024.

Jak tato příručka souvisí s jinými nástroji agentury EUAA? Jednotlivé části této příručky je třeba chápat ve spojení s dalšími dostupnými praktickými příručkami a nástroji agentury EUAA.

Průřezové prvky je třeba chápat ve spojení s *Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: Operativní normy a ukazatele) ⁽²⁾ a portálem agentury EUAA *Let's Speak Asylum* ⁽³⁾.

⁽²⁾ EUAA, [Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators](#) (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele), květen 2024.

⁽³⁾ Portál agentury EUAA [Let's Speak Asylum](#).

Přijímání je třeba vykládat ve spojení s *Pokyny úřadu EASO týkajícími se podmínek přijetí* ⁽⁴⁾, *Pokyny týkajícími se podmínek přijetí dětí bez doprovodu* ⁽⁵⁾ a *Pokyny úřadu EASO k plánování pro mimořádné události v souvislosti s přijímáním* ⁽⁶⁾. Všechny tyto příručky jsou doplněny *Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele) ⁽⁷⁾, jakož i *Guidance on Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny k přijímání: operativní normy a ukazatele) ⁽⁸⁾.

Řízení o posouzení žádosti je třeba vykládat ve spojení s *Praktickou příručkou úřadu EASO: Osobní pohovor* ⁽⁹⁾, *Practical Guide on Evidence and Risk Assessment* (Praktickou příručkou k posuzování důkazů a rizik) ⁽¹⁰⁾, *Praktickou příručkou úřadu EASO: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu* ⁽¹¹⁾ a *Practical guide on Subsequent Applications* (Praktickou příručkou k následným žádostem) ⁽¹²⁾.

Upozornění

Tato příručka byla vypracována, aniž by byla dotčena zásada, že k závaznému výkladu právních předpisů EU je příslušný pouze Soudní dvůr Evropské unie.

⁽⁴⁾ EASO, *Pokyny úřadu EASO týkající se podmínek přijetí: operativní normy a ukazatele*, září 2016.

⁽⁵⁾ EASO, *Pokyny týkající se podmínek přijetí dětí bez doprovodu: operativní normy a ukazatele*, prosinec 2018.

⁽⁶⁾ EASO, *Pokyny úřadu EASO k plánování pro mimořádné události v souvislosti s přijímáním*, březen 2018.

⁽⁷⁾ EUAA, *Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele), květen 2024.

⁽⁸⁾ EUAA, *Guidance on Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny k přijímání: operativní normy a ukazatele), květen 2024.

⁽⁹⁾ EASO, *Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor*, prosinec 2014.

⁽¹⁰⁾ EUAA, *Practical Guide on Evidence and Risk Assessment* (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024.

⁽¹¹⁾ EASO, *Praktická příručka úřadu EASO: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu*, duben 2018.

⁽¹²⁾ EASO, *Practical Guide on Subsequent Applications* (Praktická příručka k opakovaným žádostem), prosinec 2021.

Poděkování

Agentura EUAA by ráda poděkovala členům pracovní skupiny, kteří přispěli k vypracování této části a doplňující informační poznámky: Farah Abdi (Transgender Europe (TGEU)), Nuno Ferreira (Univerzita Sussex), Linda Rognlien Alsager (norské Ředitelství pro přistěhovalectví), Daniel Redondo (Mezinárodní organizace pro migraci, regionální úřad pro Evropský hospodářský prostor, EU a NATO) a Rustem Yunusov (švédská Agentura pro migraci).

Velké díky patří také členům sítě odborníků na otázky zranitelnosti agentury EUAA, UNHCR a skupině ILGA-Europe za to, že se ve fázi práce na příručce podělili o své poznatky a konstruktivní připomínky.

Poznámka k terminologii

V této příručce se používá terminologie, která odráží současné *acquis* EU v oblasti azylu a platné mezinárodní nástroje, jakož i vývoj této terminologie v doktríně, politických dokumentech, příslušných strategiích EU apod.

- Pojem „azyl“ se rozumí celý azylový proces, včetně přijímání.
- Pojmy „azylové řízení“ nebo „azylová řízení“ se používají zaměnitelně.
- Pojem „přijímání“ se vztahuje pouze na přijímání.
- Pojem „registrační pracovník“ se rozumí pracovník příslušných vnitrostátních orgánů, který se podílí na jakékoli fázi registrace a podávání žádostí o mezinárodní ochranu.
- Pojem „rozhodčí“ označuje úředníka, který provádí části řízení o žádostech o mezinárodní ochranu, jako jsou osobní pohovory a/nebo jiné pohovory s žadateli o mezinárodní ochranu.
- Pojem „přijímací pracovník“ se rozumí pracovník, který je v přímém kontaktu s žadateli o mezinárodní ochranu v souvislosti s přijímáním, bez ohledu na to, zda je jeho zaměstnavatelem vládní nebo nevládní organizace, soukromý dodavatel nebo místní orgán. Patří sem sociální pracovníci, pedagogičtí a zdravotničtí pracovníci, tlumočníci, administrativní a koordinační pracovníci atd.
- Pojem „vedoucí pracovník“ se rozumí zaměstnanci vnitrostátních azylových a přijímacích orgánů, kteří jsou odpovědní za řízení zdrojů a správu skupin zaměstnanců (např. útvarů, oddělení atd.). Mohou být rovněž odpovědní za vypracování, schválení nebo sledování kroků při provádění operativních postupů a pracovních toků.
- Pojem „žadatelé (nebo osoby) s různými SOGIESC“ se používá zaměnitelně s pojmem „LGBTIQ žadatelé“ (nebo LGBTIQ osoby).

Obsah

Seznam zkratk	9
Úvod	11
1. Právní rámec	12
1.1. Právo EU a žadatelé s různými SOGIESC	14
1.1.1. Žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC jako členové určité sociální skupiny	18
1.1.2. Důkazy v žádostech založených na SOGIESC	20
1.2. Evropský soud pro lidská práva a azyl	21
2. Intersekcionalita v oblasti azylu	23
3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů	28
3.1. Vytváření bezpečných prostorů	28
3.2. Inkluzivní komunikace a jazyk	32
3.2.1. Sebeidentifikace a používání správných zájmen	32
3.2.2. Jak být inkluzivní v komunikaci	33
4. Tlumočení	36
5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí	40
5.1. Druh informací	40
5.1.1. Mezinárodní ochrana a důvody pro azyl	40
5.1.2. Procesní informace a právní pomoc	41
5.1.3. Podmínky a proces přijímání	43
5.1.4. Informace o LGBTIQ organizacích	44
5.2. Jak poskytovat informace	44
5.2.1. Zviditelnění rozmanitosti a SOGIESC	47
5.3. Budování kapacit pracovníků v oblasti SOGIESC	48
5.4. Zvyšování povědomí žadatelů o SOGIESC	49
6. Spolupráce a koordinace	52
7. Správa údajů a statistika	55
7.1. Význam vypracovávání azylových statistik v souvislosti se SOGIESC	56
7.2. Způsoby zpracování údajů o SOGIESC	58
7.2.1. Pseudonymizace	58
7.2.2. Anonymizace	59

Vysvětlivky

Vysvětlivky označují konkrétní cílovou skupinu pro každou z kapitol v této části: tvůrce politik, vedoucí pracovníky a přijímací pracovníky v kontextu přijímání. Každou cílovou skupinu představuje charakteristická ikona pro snazší odkaz na příslušnou kapitolu či kapitoly.

Ikona	Cílová skupina	Kapitoly
	Tvůrce politik	1. Právní rámec 2. Intersekcionalita v oblasti azylu 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů 4. Tlumočení 5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí 6. Spolupráce a koordinace 7. Správa údajů a statistika
	Vedoucí pracovník	1. Právní rámec 2. Intersekcionalita v oblasti azylu 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů 4. Tlumočení 5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí 6. Spolupráce a koordinace 7. Správa údajů a statistika
	Přijímací pracovník	1. Právní rámec 2. Intersekcionalita v oblasti azylu 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů 4. Tlumočení 5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí
	Registrační pracovník	1. Právní rámec 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů 4. Tlumočení 5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí
	Rozhodčí	1. Právní rámec 2. Intersekcionalita v oblasti azylu 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů 4. Tlumočení 5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí

Seznam zkratek

Zkratka	Definice
členské státy	členské státy EU
EASO	Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EUAA	Agentura Evropské unie pro otázky azylu
EÚLP	Evropská úmluva o lidských právech
GDPR	nařízení o ochraně osobních údajů – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES
IOM	Mezinárodní organizace pro migraci
LGBTIQ	lesby, gayové, bisexuální, transgender, intersexuální a queer osoby
Listina	Listina základních práv Evropské unie
nařízení AMMR	nařízení o řízení azylu a migrace – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013
nařízení APR	nařízení o azylovém řízení – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU
nařízení Dublin III	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění)
nařízení o řešení krizí	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1359 ze dne 14. května 2024 o řešení krizových situací a situací zásahu vyšší moci v oblasti migrace a azylu a o změně nařízení (EU) 2021/1147
nařízení QR	kvalifikační nařízení – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1347 ze dne 14. května 2024 o normách, které musejí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu udělené ochrany, o změně směrnice Rady 2003/109/ES a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie

Zkratka	Definice
SEAS	společný evropský azylový systém
směrnice APD (přepracované znění)	směrnice o azylovém řízení – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění)
směrnice RCD (2024)	směrnice o podmínkách přijímání – směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1346 ze dne 14. května 2024, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu
směrnice RCD (přepracované znění)	směrnice o podmínkách přijímání – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění)
SOGIESC	sexuální orientace, genderové identity, genderová vyjádření a pohlavní znaky
UDI	norské Ředitelství pro přistěhovalectví
Úmluva o uprchlících	Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a protokol z roku 1967 (v právních předpisech EU v oblasti azylu a Soudním dvorem EU označována jako „Ženevská úmluva“)
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
země EU+	členské státy Evropské unie a přidružené země (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko)

Úvod

Společný evropský azylový systém (SEAS) a další právní nástroje EU poskytují ochranu těm žadatelům, kteří mají oprávněné obavy z pronásledování z důvodu své sexuální orientace, genderové identity, genderového vyjádření a/nebo pohlavních znaků. Kromě toho členské státy vypracovávají a přijímají vlastní právní rámec, politiky, nástroje a pokyny pro zacházení s žadateli s různými SOGIESC v oblasti azylu a přijímání. Pro tvůrce politik, vedoucí pracovníky a zaměstnance pracující přímo s LGBTIQ žadateli je však i nadále často obtížné identifikovat a odpovídajícím způsobem řešit zvláštní potřeby této skupiny v kontextu azylu.

Tato část poskytuje informace a pokyny týkající se průřezových oblastí azylu, včetně právního rámce, poskytování informací, budování kapacit, tlumočení, vytváření bezpečných prostorů, koordinace a spolupráce, jakož i správy údajů a statistiky. Slouží jako zdrojový dokument zahrnující širokou škálu průřezových otázek a podporuje vás při rozvoji základních dovedností, které jsou nezbytné k pochopení a posouzení potřeb LGBTIQ žadatelů a lepší reakci na ně a k tomu, abyste v této souvislosti zaujali citlivý a profesionální přístup. Dále pomáhá orgánům a pracovníkům praktickým způsobem při budování azylového systému podporujícího začlenění a respektujícího SOGIESC.

Tato část příručky se zabývá základními prvky týkajícími se SOGIESC, a proto není vyčerpávající, pokud jde o všechny otázky a postupy vztahující se k SOGIESC v oblasti azylu a přijímání. Z tohoto důvodu by měla být vykládána ve spojení s každou (nebo oběma) ze vzájemně provázaných částí ([přijímání](#) a [řízení o posouzení žádosti](#)) téže příručky v závislosti na úkolech, úloze a mandátu každého čtenáře v kontextu azylu.

1. Právní rámec

Při posuzování LGBTIQ žadatelů o azyl je důležité být obeznámen s právním rámcem, který se týká mezinárodní ochrany obecně, a konkrétně žádostí souvisejících se SOGIESC, včetně hlavní judikatury.

Žádosti o mezinárodní ochranu založené na SOGIESC spadají do oblasti působnosti Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a jejího Protokolu o právním postavení uprchlíků z roku 1967 (dále jen „Úmluva o uprchlících“) ⁽¹³⁾. Úmluva o uprchlících je základním kamenem mezinárodního právního režimu na ochranu uprchlíků.

Mezinárodní ochranu zaručenou Úmluvou o uprchlících doplňují regionální právní předpisy a judikatura. V případě EU to zahrnuje toto:

- Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) ⁽¹⁴⁾, zejména článek 18, který je základem rozvoje společného evropského azylového systému ⁽¹⁵⁾.
- Nový pakt o migraci, který vypracovala **EU** s cílem stanovit společné normy v zemích EU+ ⁽¹⁶⁾, pokud jde o různé aspekty azylu ⁽¹⁷⁾, zejména:
 - normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (směrnice (EU) 2024/1346 (RCD 2024) ⁽¹⁸⁾),
 - způsobilost státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti jako osob požívajících mezinárodní ochrany (nařízení (EU) 2024/1347 (QR) ⁽¹⁹⁾),

⁽¹³⁾ Valné shromáždění OSN, [Úmluva o právním postavení uprchlíků](#), Ženeva, 28. července 1951, OSN, série smluv, sv. 189, s. 137, a [Protokol týkající se právního postavení uprchlíků](#), 31. ledna 1967, OSN, série smluv, sv. 606, s. 267 (v právních předpisech EU v oblasti azylu a Soudním dvorem Evropské unie označovány jako „Ženevská úmluva“).

⁽¹⁴⁾ Evropská unie, [Listina základních práv Evropské unie](#), 26. října 2012, 2012/C 326/02.

⁽¹⁵⁾ Gil-Bazo, M., [„The Charter of Fundamental Rights of the European Union and the Right to be Granted Asylum in the Union's Law“](#), *Refugee Survey Quarterly*, sv. 27, vydání 3, 2008, s. 33–52.

⁽¹⁶⁾ Upozorňujeme, že ne všechny země EU jsou vázány všemi nástroji nového paktu o migraci a azylu, a to buď v celém rozsahu, nebo v souvislosti s konkrétními kapitoly. Mohou se uplatnit doložky o účasti a doložky o neúčasti. Podobně jsou pouze konkrétními nástroji nebo konkrétními kapitolami těchto nástrojů vázány Island, Norsko a Lichtenštejnsko. Více informací o odchylkách a doložkách o účasti/neúčasti podle jednotlivých zemí naleznete v oddíle „Doplňující informace“ na oficiální stránce LEX každého z nástrojů (viz poznámka pod čarou 17).

⁽¹⁷⁾ Nový pakt o migraci vstoupí v účinnost v červnu 2026. Do té doby se používá systém SEAS, který zahrnuje tyto nástroje:

- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU](#) ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění) (Úř. věst. L 180, 29.6.2013),
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU](#) ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění) (Úř. věst. L 337, 20.12.2011),
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU](#) ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odmítání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění), (Úř. věst. L 180, 29.6.2013) a
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 604/2013](#) ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění) (Úř. věst. L 180, 29.6.2013).

⁽¹⁸⁾ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1346](#) ze dne 14. května 2024, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění) (Úř. věst. L, 2024/1346, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>.

⁽¹⁹⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1347](#) ze dne 14. května 2024 o normách, které musejí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu udělené ochrany, o změně směrnice Rady 2003/109/ES a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (Úř. věst. L, 2024/1347, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>.

- řízení o přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (nařízení (EU) 2024/1348 ⁽²⁰⁾),
 - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 o řízení azylu a migrace, kterým se mimo jiné stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (nařízení AMMR) ⁽²¹⁾,
 - prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích (nařízení (EU) 2024/1356 ⁽²²⁾),
 - nařízení (EU) č. 1359/2024 o řešení krizových situací a situací zásahu vyšší moci v oblasti migrace a azylu (nařízení o řešení krizí) ⁽²³⁾.
- Další právní akty EU týkající se práv a nároků LGBTIQ žadatelů v souvislosti s azylem a jejich práv a nároků po přiznání statusu mezinárodní ochrany, jako je směrnice Rady 2003/86/ES ⁽²⁴⁾.
 - Judikatura Soudního dvora Evropské unie (SDEU), která zajišťuje, že právo EU je v každé zemi EU vykládáno a uplatňováno jednotně.
 - Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) vypracovaná v rámci Rady Evropy a založená na výkladu a uplatňování Evropské úmluvy o lidských právech ⁽²⁵⁾ (EÚLP) ⁽²⁶⁾.

Při jednání s osobami s různými SOGIESC v celém kontextu azylu mějte na paměti, že platí rovněž obecné právo a pokyny v oblasti rovnosti a lidských práv, včetně některých ustanovení Listiny ⁽²⁷⁾.

⁽²⁰⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1348](https://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj) ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L 2024/1348, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>.

⁽²¹⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1351](https://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj) ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013 (Úř. věst. L 2024/1351, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>.

⁽²²⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1356](https://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj) ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích a mění nařízení (ES) č. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/817 (Úř. věst. L 2024/1356, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>.

⁽²³⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1359](https://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj) ze dne 14. května 2024 o řešení krizových situací a situací zásahu vyšší moci v oblasti migrace a azylu a o změně nařízení (EU) 2021/1147 (Úř. věst. L 2024/1359, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>.

⁽²⁴⁾ [Směrnice Rady 2003/86/ES](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/86/2003-09-22) ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, 3.10.2003).

⁽²⁵⁾ Rada Evropy, [Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 11, 14 a 15](https://www.european-council.europa.eu/media/400000/data/stories/2024/01/13/ECHR%20Convention%20in%20English.pdf), 4. listopadu 1950, ETS 5.

⁽²⁶⁾ Pro více informací o příslušné judikatuře viz agentura FRA, [Příručka o evropských právních předpisech v oblasti azylu, hranic a přistěhovalectví – vydání 2020](https://fra.europa.eu/en/publications-and-communications/20201217-practice-guide-on-european-law-in-the-field-of-asylum), 17. prosince 2020.

⁽²⁷⁾ Například povinnost respektovat lidskou důstojnost, stanovená v článku 1 Listiny, znamená respektovat právo LGBTIQ žadatelů na sebeidentifikaci, včetně používání zájmena, které si zvolí, v jazycích, které mají osobní zájmena rozlišující pohlaví. Článek 3 rovněž stanoví právo na fyzickou a duševní nedotknutelnost a zdůrazňuje, že se musí dodržovat svobodný a informovaný souhlas dané osoby. To může mít zvláštní význam ve vztahu k žadatelům z řad transsexuálů a intersexuálů. Článek 21 (zákaz diskriminace) stanoví:

Zakazuje se jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.

Vývoj žádostí o mezinárodní ochranu na základě SOGIESC

O žádostech o mezinárodní ochranu založených na SOGIESC se začalo rozhodovat na počátku 80. let 20. století **na základě „určité sociální skupiny“** podle Úmluvy o uprchlících (čl. 1A odst. 2) ⁽²⁸⁾.

Princip SOGIESC jako základ pro žádosti byl postupně uznán za mezinárodní normu, která je nyní uznávána podle zásady č. 23 Yogyakartačských zásad ⁽²⁹⁾ a článku 18 Listiny. Žádosti založené na SOGIESC dnes jednoznačně spadají do oblasti působnosti mezinárodní ochrany.

1.1. Právo EU a žadatelé s různými SOGIESC

Článek 24 směrnice RCD (2024) obsahuje neúplný seznam kategorií žadatelů o mezinárodní ochranu, u nichž je větší pravděpodobnost, že mají zvláštní potřeby při přijetí. Jako jedna z těchto skupin žadatelů jsou výslovně uvedeny (písmeno f) lesby, gayové, bisexuálové, transgender a intersexuální osoby ⁽³⁰⁾. Jednotlivý pracovník v přijímacím řízení musí posoudit každý případ individuálně, aby určil konkrétní faktory, na jejichž základě se z LGBTIQ osoby může stát osoba se zvláštními potřebami při přijetí ⁽³¹⁾. Článek 24 zároveň stanoví, že žadatelé budou považováni za osoby „**se zvláštními potřebami při přijetí**“, pokud byli oběťmi obchodování s lidmi, trpí závažnou chorobou nebo mají duševní poruchu, byli podrobeni mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí nebo genderově podmíněnému násilí nebo sexuálně, **genderově**, rasisticky nebo nábožensky motivovanému násilí. Jelikož se tyto okolnosti velmi často vztahují na žadatele s různými SOGIESC, měli by být tito žadatelé v mnoha případech považováni za „žadatele se zvláštními potřebami při přijetí“. Součástí toho bude identifikace a řešení zvláštních potřeb těchto

⁽²⁸⁾ První zemí, kde k tomu došlo, bylo v roce 1981 Nizozemsko (ačkoli byla tato konkrétní žádost o azyl zamítnuta), následovaly její další země v Evropě a na celém světě (viz Nizozemsko, Státní rada [Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State], *Applicant v. State Secretary for Justice*, D12-51, 13. srpna 1981. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽²⁹⁾ „Yogyakartské zásady“ jsou soubor mezinárodních norem v oblasti lidských práv týkajících se sexuální orientace a genderové identity, který v roce 2006 sestavila skupina odborníků na lidská práva. V roce 2017 byly přijaty „Yogyakartské zásady plus 10 (YP+10)“, včetně dodatečných zásad a povinností států, které doplňují Yogyakartské zásady a zejména rozpracovávají pohlavní znaky a genderové vyjádření. Úplné znění Yogyakartských zásad a zásad YP+10 je k dispozici na oficiálních internetových stránkách, které jsou k dispozici na adrese <https://yogyakartaprinciples.org/>.

⁽³⁰⁾ Dokud nebude nová směrnice RCD (2024) provedena do vnitrostátních rámců členských států (červen 2026), zůstává v platnosti [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU](#) ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L 180, 29.6.2013) (přepracované znění směrnice RCD). Článek 21 směrnice RCD (přepracované znění) obsahuje neúplný seznam kategorií žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří musí být považováni za zranitelné osoby, a proto mohou mít zvláštní potřeby při přijetí. Ačkoli v tomto seznamu kategorií nejsou výslovně uvedeni LGBTIQ žadatelé, nevylučuje to, že se určité skupiny LGBTIQ žadatelů a/nebo jednotliví LGBTIQ žadatelé o mezinárodní ochranu nacházejí ve zranitelné situaci nebo mají zvláštní potřeby při přijetí. Vzhledem k tomu, že kategorie zranitelných osob nejsou úplné, musí jednotliví zaměstnanci při přijímání posoudit každý případ individuálně, aby určili konkrétní faktory, v jejichž důsledku se může LGBTIQ žadatel stát zranitelným.

⁽³¹⁾ Článek 21 směrnice RCD (přepracované znění) obsahuje neúplný seznam kategorií žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří musí být považováni za zranitelné osoby, a proto mohou mít zvláštní potřeby při přijetí. Ačkoli v tomto seznamu kategorií nejsou výslovně uvedeni LGBTIQ žadatelé, nevylučuje to, že se určité skupiny LGBTIQ žadatelů a/nebo jednotliví LGBTIQ žadatelé o mezinárodní ochranu nacházejí ve zranitelné situaci nebo mají zvláštní potřeby při přijetí. Vzhledem k tomu, že kategorie zranitelných osob nejsou úplné, musí jednotliví zaměstnanci při přijímání posoudit každý případ individuálně, aby určili konkrétní faktory, v jejichž důsledku se může LGBTIQ žadatel stát zranitelným.

žadatelů v oblasti přijímání (viz [Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – přijímání](#), kapitola 3. Identifikace a posouzení potřeb žadatelů s různými SOGIESC a reakce na tyto potřeby).

Nařízení APR výslovně odkazuje na sexuální orientaci a genderovou identitu. 17. bod odůvodnění ⁽³²⁾ považuje sexuální orientaci a genderovou identitu za charakteristiky, které mohou vyžadovat zvláštní procesní záruky a přiměřenou podporu, včetně dostatku času na zajištění účinného přístupu k řízení a předložení prvků potřebných k odůvodnění žádosti o mezinárodní ochranu. To má mimo jiné následující důsledky pro osobní pohovor.

Čl. 13 odst. 7 písm. a) nařízení APR ⁽³³⁾

Osoba, která pohovor vede:

*(a) musí být způsobilá zohledňovat osobní a obecné okolnosti žádosti, včetně situace panující v zemi původu žadatele, a kulturní původ žadatele, jeho věk, pohlaví, **genderovou identitu, sexuální orientaci, zranitelnost a zvláštní procesní potřeby** ⁽³⁴⁾.*

To znamená, že azylový rozhodčí by měl mít odbornou způsobilost k řešení případů žadatelů s (připisovanými) různými SOGIESC, mimo jiné prostřednictvím odpovídající odborné přípravy a znalostí a/nebo přístupu k příslušným dokumentům a informacím (např. interní pokyny, informace o zemi původu atd.).

Navíc, a podle čl. 13 odst. 9 nařízení APR, je-li to možné, azylové orgány zajistí, aby pohovor se žadatelem vedly a tlumočily osoby pohlaví, které žadatel upřednostňuje, ledaže existují důvody ke zvážení požadavku nesouvisejícího s obtížemi žadatele přednést důvody své žádosti v ucelené formě ⁽³⁵⁾. Viz [Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), kapitola 2. Zvláštní procesní záruky.

Nařízení QR zahrnuje jako charakteristiky, které mohou představovat základ pro identifikaci určité sociální skupiny, sexuální orientaci i genderovou identitu.

⁽³²⁾ 29. bod odůvodnění směrnice APD (přepracované znění).

⁽³³⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice APD (přepracované znění).

⁽³⁴⁾ Zvýraznění doplněno.

⁽³⁵⁾ Upozorňujeme, že čl. 15 odst. 3 písm. b) směrnice APD (přepracované znění) obsahuje jiné ustanovení týkající se pohlaví tazatele a tlumočnicka: „pokud je to možné, [členské státy] zajistí, aby pohovor s žadatelem vedla osoba stejného pohlaví, pokud o to žadatel požádá“.

Čl. 10 odst. 1 písm. e) druhý pododstavec nařízení QR ⁽³⁶⁾

V závislosti na okolnostech v zemi původu zahrnuje pojem příslušnosti k určité sociální skupině podle prvního pododstavce písm. d) členství ve skupině založené na společných charakteristických rysech sexuální orientace. Pro účely určení příslušnosti k určité sociální skupině nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážena hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity a vyjádření genderové příslušnosti ⁽³⁷⁾.

Související publikace agentury EUAA

Další pokyny k prvkům a aspektům týkajícím se způsobilosti státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti jakožto osob požívajících mezinárodní ochrany viz:

- EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu](#), 2018.
- EASO, [Guidance on Membership of a Particular Social Group](#) (Pokyny týkající se příslušnosti k určité sociální skupině), 2020.

V části III nařízení AMMR ⁽³⁸⁾ jsou kritéria a mechanismy pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti stanoveny v hierarchickém pořadí. Obsahuje rovněž procesní záruky pro děti bez doprovodu a ustanovení o zachování celistvosti rodiny. Články 25 až 28 nařízení obsahují kritéria pro určení příslušného členského státu v případě nejbližších rodinných příslušníků (podle definice uvedené v čl. 2 bodě 8).

Členský stát může navíc požádat jiný členský stát o posouzení žádosti, na jejímž základě by byli sloučeni další rodinní příslušníci (čl. 35 odst. 2 – „humanitární doložka“). LGBTIQ žadatelé nepředstavují výjimku z těchto pravidel a kritérií (48., 51. a 54. bod odůvodnění a články 26 až 28). Pokud jde o manžele nebo nesezdané partnery žijící v trvalém vztahu, musí členské státy zacházet s partnery nebo manželi stejného pohlaví stejně jako s partnery či manželi jiného pohlaví, aby bylo nařízení prováděno v souladu se základními právy, zejména s právem na respektování soukromého a rodinného života, zásadou nediskriminace, právy dítěte a právem na účinnou právní ochranu, zakotvenými v EÚLP (14. až 16. bod odůvodnění) a v Listině (články 8 až 11).

⁽³⁶⁾ Čl. 10 odst. 1 písm. d) druhý pododstavec [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU](#) ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) (Úř. věst. L 337, 20.12.2011).

⁽³⁷⁾ Zvýraznění doplněno.

⁽³⁸⁾ Články 8 až 11, resp. 16 nařízení Dublin III obsahují kritéria pro určení příslušného členského státu v případě nejbližších rodinných příslušníků (ve smyslu čl. 2 písm. g)). Členský stát může navíc požádat jiný členský stát o posouzení žádosti, na jejímž základě by byli sloučeni další rodinní příslušníci (čl. 17 odst. 2 – „humanitární doložka“). LGBTIQ žadatelé nepředstavují výjimku z těchto pravidel a kritérií (viz 14. až 16. bod odůvodnění a články 8 až 11).

Nizozemsko, Státní rada, rozhodnutí 202003555/1/V3 ⁽³⁹⁾

Tímto rozhodnutím nizozemská Státní rada zdůraznila, že je důležité zkoumat udržitelnost vztahu osob stejného pohlaví.

Žalobkyně, ruská státní příslušnice, vstoupila do Nizozemska s finským schengenským vízem společně se svými dětmi a partnerkou a všichni tam požádali o mezinárodní ochranu. Státní tajemník její žádost nevzal v úvahu s tím, že příslušným je Finsko. Kromě toho státní tajemník tvrdil, že žadatelka neprokázala, že žije se svou partnerkou v trvalém vztahu. Žadatelka následně tvrdila, že státní tajemník měl její vztah dále prošetřit a že Okresní soud v Haagu rovněž nesprávně posoudil, a tudíž nesprávně uplatnil čl. 7 odst. 3 nařízení Dublin III.

Přesněji řečeno, podle Státní rady okresní soud chybně rozhodl, že se státní tajemník správně domníval, že její partnerka není rodinným příslušníkem. Pokud jde o otázku, zda existuje trvalý vztah ve smyslu nařízení Dublin III, Státní rada rozhodla, že na tento vztah je třeba nahlížet rovněž s ohledem na okolnosti, za kterých byla žadatelka schopna svůj vztah ve své zemi původu doložit. S ohledem na okolnosti předložené žadatelkou, jakož i na obtížnou situaci LGBTIQ osob v Rusku měl státní tajemník dále prošetřit udržitelnost vztahu žadatelky s její partnerkou.

Státní rada odvolání vyhověla a zrušila rozsudek okresního soudu, jakož i rozhodnutí státního tajemníka.

Nové nařízení 2024/1356/EU ⁽⁴⁰⁾ obsahuje několik ustanovení o osobách „se zvláštními potřebami“, která by se mohla vztahovat i na LGBTIQ osoby. 7. bod odůvodnění stanoví, že „prověřování státních příslušníků třetích zemí, kteří žádají o mezinárodní ochranu, by mělo [...] přispívat k identifikaci zranitelných osob tak, aby byly při určování a provádění použitelného řízení plně zohledněny veškeré zvláštní potřeby“. Kromě toho stejné nařízení zavádí předběžné posouzení zranitelnosti „s cílem identifikovat osoby, které vykazují známky, že jsou zranitelné, že jsou oběťmi mučení nebo jiného nelidského či ponižujícího zacházení, že jsou osobami bez státní příslušnosti nebo že mohou mít zvláštní potřeby v oblasti přijímání nebo procesní potřeby“ (37. bod odůvodnění).

Nové nařízení o řešení krizí ⁽⁴¹⁾ zahrnuje SOGIESC jako charakteristický rys, který musí členské státy konkrétně zvážit při relokaaci.

⁽³⁹⁾ Nizozemsko, Státní rada, [rozhodnutí 202003555/1/V3](#), září 2020, k dispozici v nizozemštině.

⁽⁴⁰⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1356](#) ze dne 14. května 2024, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích a mění nařízení (ES) č. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/817 (Úř. věst. L 2024/1356, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>.

⁽⁴¹⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1359](#) ze dne 14. května 2024 o řešení krizových situací a situací zásahu vyšší moci v oblasti migrace a azylu a o změně nařízení (EU) 2021/1147 (Úř. věst. L 2024/1359, 22.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>.

37. bod odůvodnění nařízení o řešení krizí

*Při relokacích by měla být v první řadě věnována pozornost zranitelným osobám, zejména pokud mají zvláštní potřeby při přijetí ve smyslu článku 24 směrnice [RCD (2024)] nebo pokud potřebují zvláštní procesní záruky uvedené v člancích 20 až 23 nařízení [APR]. Podle článku 24 směrnice [RCD (2024)] existuje větší pravděpodobnost, že žadatelé spadající do jedné z těchto kategorií budou mít zvláštní potřeby při přijetí: nezletilé osoby, nezletilé osoby bez doprovodu, osoby se zdravotním postižením, senioři, těhotné ženy, **lesby, gayové, bisexuálové, transgender a intersexuální osoby**, rodiče samoživitelé s nezletilými dětmi, oběti obchodování s lidmi, osoby trpící závažným onemocněním, osoby s duševní poruchou včetně posttraumatické stresové poruchy a osoby, které byly vystaveny mučení, znásilnění či jiným závažným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, jako jsou oběti genderově podmíněného násilí, mrzačení ženských pohlavních orgánů, dětských nebo nucených sňatků, nebo které byly vystaveny sexuální, **genderově**, rasisticky či nábožensky motivovanému násilí. ⁽⁴²⁾*

Stejně nařízení rovněž stanoví, že v krizových situacích nebo v situacích zásahu vyšší moci by mělo být upřednostněno posuzování žádostí osob se zvláštními procesními potřebami a/nebo se zvláštními potřebami při přijetí (41. bod odůvodnění) a že z řízení na hranicích jsou vyloučeny tytéž kategorie osob (čl. 11 odst. 7 písm. a)).

1.1.1. Žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC jako členové určité sociální skupiny

LGBTIQ žadatelé jsou historicky považováni za osoby s charakteristikou nebo identitou, která je buď nezměnitelná, nebo natolik zásadní pro lidskou důstojnost, že by tato změna neměla být vynucována. Tento prvek přímo souvisí s pojmem určitá sociální skupina.

Nařízení QR stanoví zvláštní charakteristiky, které musí skupina mít, aby byla považována za určitou sociální skupinu.

Čl. 10 odst. 1 písm. d) nařízení QR – Důvody pronásledování

[S]kupina tvoří určitou společenskou vrstvu, zejména jestliže

příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou.

⁽⁴²⁾ Zvýraznění doplněno.

Ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. d) nařízení QR ⁽⁴³⁾ definuje určitou sociální skupinu dvěma prvky, a sice „zásadní charakteristikou“ a „společenským vnímáním“. Ve věcech C-199/12 až C-201/12 (X Y a Z) ⁽⁴⁴⁾ a C-621/21 ⁽⁴⁵⁾ SDEU vyložil tato kritéria v tom smyslu, že je třeba je použít kumulativně. Kumulativní přístup znamená, že musí být splněna obě výše uvedená kritéria, a to „zásadní charakteristika“ a „sociální vnímání“. Jinými slovy, nestačí prokázat, že skupina sdílí určité (zásadní) charakteristiky, minulost nebo přesvědčení. Na úrovni skupiny musí být tato skutečnost viditelná i pro ostatní, aby byla skupina identifikována jako odlišná.

Poznámka k přístupu UNHCR

V této souvislosti je třeba poznamenat, že UNHCR ⁽⁴⁶⁾ „kumulativní přístup“ nepoužívá. UNHCR stanoví pojem „určitá sociální skupina“, přičemž zdůrazňuje, že tyto testy nejsou kumulativní, ale alternativní ⁽⁴⁷⁾.

UNHCR, Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9 ⁽⁴⁸⁾

UNHCR vykládá pojem „určitá sociální skupina“ následujícím způsobem.

Určitá sociální skupina je skupina osob, které sdílejí společný charakteristický rys jiný než hrozbu pronásledování, nebo které okolí vnímá jako skupinu. Onen charakteristický rys je často vrozený nebo nezměnitelný, případně je jinak zásadní pro identitu osoby, její svědomí nebo výkon lidských práv.

Rozsudek SDEU ve věci X, Y a Z představuje průlomové rozhodnutí v otázkách týkajících se zkoumání a posuzování žádostí založených na SOGIESC, pokud jde o judikaturu týkající se SOGIESC na úrovni EU.

⁽⁴³⁾ Stejnou definici obsahuje čl. 10 odst. 1 písm. d) [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU](#) ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřevané znění) (Úř. věst. L 337, 20.12.2011).

⁽⁴⁴⁾ SDEU, rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel v. X a Y a Z](#), spojené věci C-199/12 až C-201/12, EU:C:2013:720. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁴⁵⁾ SDEU, rozsudek ze dne 16. ledna 2024, [WS v. Intervyuirasht organ na Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet](#), věc C-621/21, EU:C:2024:47. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁴⁶⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9: Žádosti o přiznání právního postavení uprchlíka z důvodu sexuální orientace anebo genderové identity ve smyslu článku 1A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a/nebo Protokolu z roku 1967](#), 2012, bod 45.

⁽⁴⁷⁾ Podobně Mezinárodní komise právníků rovněž uvedla, že článek 10 původní kvalifikační směrnice by mohl být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje alternativní přístup, nikoli nutně kumulativní přístup (viz [X, Y and Z: a glass half full for 'rainbow refugees'? The International Commission of Jurists' observations on the judgment of the Court of Justice of the European Union in X, Y and Z v. Minister voor Immigratie en Asiel, 3 June 2014](#) (X, Y a Z: z poloviny plná sklenice pro „duhové uprchlíky“? Připomínky Mezinárodní komise právníků k rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve věci X, Y a Z v. Minister voor Immigratie en Asiel), 3. června 2014, s. 11–12).

⁽⁴⁸⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9: Žádosti o přiznání právního postavení uprchlíka z důvodu sexuální orientace anebo genderové identity ve smyslu článku 1A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a/nebo Protokolu z roku 1967](#), 2012, bod 44.

SDEU, 2013, X, Y a Z ⁽⁴⁹⁾

Tato společná věc se týká tří homosexuálních žadatelů o azyl v Nizozemsku ze Sierry Leone, Ugandy a Senegalu. V každé zemi původu je homosexualita trestným činem, za který lze uložit trest odnětí svobody. Jejich žádosti byly na vnitrostátní úrovni zamítnuty na základě toho, že žadatelé neprokázali odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu své sexuální orientace. Nizozemská státní rada poté postoupila SDEU otázky k rozhodnutí o předběžné otázce.

SDEU rozhodl, že:

- Existence trestněprávní úpravy zaměřené proti homosexuálům podporuje závěr, že tyto osoby tvoří určitou sociální skupinu nebo patří k určité sociální skupině ve smyslu Úmluvy o uprchlících.
- Ačkoli existence takové trestněprávní úpravy nepředstavuje sama o sobě pronásledování, trest odnětí svobody, jenž postihuje homosexuální jednání a je v zemi původu, která takovou právní úpravu přijala, skutečně ukládán, musí být považován za nepřiměřené nebo diskriminační trestání, a tedy za akt pronásledování.
- Azylové orgány nemohou důvodně očekávat, že žadatelé budou svou sexuální orientaci ve své zemi původu skrývat nebo si budou při projevování sexuální orientace počínat se zdrženlivostí, aby se vyhnuli riziku pronásledování.

Pokyny k právní analýze žádostí založených na SOGIESC, včetně důvodů pronásledování, naleznete v *Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti*, kapitole 7. Právní analýza.

Související publikace agentury EUAA

Další pokyny k uplatňování pojmu příslušnost k určité sociální skupině naleznete v dokumentu úřadu EASO, [Guidance on Membership of a Particular Social Group](#) (Pokyny k příslušnosti k určité sociální skupině), 2020.

1.1.2. Důkazy v žádostech založených na SOGIESC

Ve svém rozsudku ve věci C-148/13 (A, B a C) ⁽⁵⁰⁾ SDEU konstatoval:

- Sexuální sebeidentifikace není rozhodující. Deklarovaná sexuální orientace tedy může být „vzhledem ke zvláštnímu kontextu, jehož jsou žádosti o azyl součástí, pouze výchozím bodem v procesu posuzování skutečností a okolností“.

⁽⁴⁹⁾ SDEU, rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel v. X a Y a Z](#), spojené věci C-199/12 až C-201/12, EU:C:2013:720. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵⁰⁾ SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, [A, B a C](#), C-148/13, EU:C:2014:2406. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

- Je zakázáno používat v žádostech založených na SOGIESC důkazy, které ukazují sexuální nebo intimní činnosti, nebo používat stereotypní hodnocení (včetně zdravotních testů, jako je falometrické testování, a vysvětlení sexuálních praktik). Takové důkazy porušují na základě článků 1 a 7 Listiny důstojnost a soukromí žadatelů.
- Průtahy při odhalování sexuální orientace by jako takové neměly být brány v neprospěch žadatele s cílem poškodit jeho věrohodnost (body 69–71).

Kromě toho podle čl. 10 odst. 2 nařízení QR při posuzování, zda má žadatel důvodnou obavu z pronásledování, není podstatné, zda žadatel skutečně má charakteristické rysy, které způsobují pronásledování nebo k němu vedou, jestliže aktéři pronásledování tyto rysy žadateli přisuzují.

Ve svém rozsudku ve věci C-473/16 (*F. v. Beándorlasi és Állampogársági Hivatal*) ⁽⁵¹⁾ SDEU dodal, že v žádostech založených na SOGIESC je třeba vyloučit odborná posouzení, jako jsou projektivní osobnostní testy, a to na základě článku 7 Listiny (o právu na respektování soukromého a rodinného života) a zásady 18 Yogyakartačských zásad ⁽⁵²⁾ (ochrana osob před lékařským zneužíváním na základě sexuální orientace nebo genderové identity).

Pokyny k posuzování důkazů a rizik u žádostí založených na SOGIESC naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), v kapitole 5. Posouzení důkazů a kapitole 6. Posouzení rizik.

1.2. Evropský soud pro lidská práva a azyl

ESLP je instituce **Rady Evropy** odpovědná za výklad a uplatňování EÚLP ⁽⁵³⁾, jakož i za rozhodování o porušení této úmluvy ze strany států. EÚLP podepsaly a ratifikovaly všechny země EU+.

ESLP ve svém rozsudku č. 72413/10 (*M. K. N. v. Švédsko*) ⁽⁵⁴⁾ z roku 2013 poprvé uznal, že žádosti založené na sexuální orientaci spadají do působnosti EÚLP, zejména článku 3.

Později ve svém rozsudku z roku 2017 č. 21417/17 (*I. K. v. Švýcarsko*) ⁽⁵⁵⁾ ESLP uvedl:

- sexuální orientace je zásadní součástí identity osoby,
- posouzení věrohodnosti žádostí založených na SOGIESC je třeba provádět citlivým způsobem,

⁽⁵¹⁾ SDEU, rozsudek ze dne 25. ledna 2018, *F. v. Beándorlasi és Állampogársági Hivatal*, C-473/16, EU:C:2018:36. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵²⁾ Yogyakartačské zásady a Yogyakartačské zásady +10, 10. listopadu 2017, k dispozici na adrese: <https://yogyakartaprinciples.org/>.

⁽⁵³⁾ Rada Evropy, *Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 11, 14 a 15*, 4. listopadu 1950, ETS 5.

⁽⁵⁴⁾ ESLP, rozsudek ze dne 9. prosince 2013, *M. K. N. v. Švédsko*, č. 72413/10, ECLI:CE:ECHR:2013:0627JUD007241310.

⁽⁵⁵⁾ ESLP, rozsudek ze dne 19. prosince 2017, *I. K. v. Švýcarsko*, č. 21417/17, ECLI:CE:ECHR:2017:1219DEC002141717. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). Žadatel požádal o azyl ve Švýcarsku v roce 2012 z důvodu pronásledování v zemi původu kvůli své homosexualitě. Jeho žádost byla na vnitrostátní úrovni zamítnuta na základě toho, že jeho prohlášení byla protichůdná, a předložené důkazy nebyly dostatečné k tomu, aby prokázaly buď jeho příslušnost ke skupině LGBTIQ osob, nebo údajné předchozí zatčení na základě jeho homosexuality.

- „úvahy o zdrženlivosti“ v žádostech o azyl jsou nevhodné, takže nezáleží na tom, zda by žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC při návratu do země původu jednali „zdrženlivě“, či nikoli (bod 24).

Kromě toho ESLP ve svém rozsudku č. 43987/16 a 889/19 (B a C v. Švýcarsko) ⁽⁵⁶⁾ rozhodl, že riziko vůči žadateli s (přisuzovanými) různými SOGIESC může pocházet od nestátních subjektů (včetně rodinných příslušníků, ale nejen od nich), ale také od státních subjektů, jako je tomu v případě aktivně uplatňovaných právních předpisů, které kriminalizují a trestají vztahy osob stejného pohlaví.

V rozsudku č. 9912/15 (O.M. v. Maďarsko) ⁽⁵⁷⁾, který se týkal státního příslušníka třetí země, který uprchl ze země původu kvůli své homosexualitě a byl následně zajištěn v Maďarsku, Soud zdůraznil, že „orgány by měly postupovat obzvláště opatrně, aby se vyvarovaly situací, které by mohly napodobit obtížnou situaci, která tyto osoby původně donutila uprchnout“. ⁽⁵⁸⁾

Příslušná judikatura

V databázi judikatury agentury EUAA můžete nalézt nejrůznější rozhodnutí a rozsudky vnitrostátních soudů zemí EU+ v souvislosti s různými SOGIESC v oblasti azylu ⁽⁵⁹⁾.

Judikatura: klíčové body k zapamatování

- Vnitrostátní rozhodnutí o žádostech musí být v souladu s právem EU a judikaturou SDEU. Stejně tak musí být v souladu s EÚLP a judikaturou ESLP.
- SDEU a ESLP ve svých rozhodnutích objasnily následující aspekty.
 - Od nikoho nelze očekávat, že bude skrývat svou sexuální orientaci, aby se vyhnul pronásledování.
 - Jednotlivci mohou být rovněž pronásledováni na základě vnímaných nebo připisovaných (nikoli skutečných) SOGIESC. Při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu na základě obav z pronásledování z důvodu sexuální orientace nebo genderové identity proto není vždy nutné posoudit věrohodnost sexuální orientace žadatele.
 - Žádosti o azyl nelze posuzovat prostřednictvím otázek založených pouze na stereotypních představách týkajících se SOGIESC nebo vyšetřením sexuálních praktik žadatele.

⁽⁵⁶⁾ Rada Evropy, ESLP, [B a C v. Švýcarsko](#), č. 43987/16 a 889/19, ECLI:CE:ECHR:2020:1117JUD000088919, 17. listopadu 2020. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵⁷⁾ ESLP, rozsudek ze dne 5. července 2016, [O.M. v. Maďarsko](#), č. 9912/15, ECLI:CE:ECHR:2016:0705JUD000991215. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵⁸⁾ Pro více informací o judikatuře ESLP týkající se žádostí o azyl souvisejících se SOGIESC viz Ferreira, N., 'An exercise in detachment: the Council of Europe and sexual minority asylum claims', in: Mole, R. C. M. (ed.), [Queer Migration and Asylum in Europe](#), UCL Press, 2021, s. 78-108, a ESLP, [Průvodce judikaturou Evropské úmluvy o lidských právech: Práva osob LGBTI](#), 2022.

⁽⁵⁹⁾ EUAA, [databáze judikatury](#).

2. Intersekcionalita v oblasti azylu

Pojem „intersekcionalita“ poprvé použila americká badatelka kritické rasové teorie a aktivistka za občanská práva Dr. Kimberlé Crenshaw v roce 1989 a definovala jej jako „způsob uvažování o identitě a jejím vztahu k moci“⁽⁶⁰⁾. Odkazuje na různé způsoby, jakými se sociální identity překrývají a vzájemně se prolínají.

Charakteristiky rozmanitosti jednotlivce se mohou překrývat a vzájemně se prolínat způsobem, který podporuje předpojatost, a tím vytváří vrstvy marginalizace, diskriminace nebo zneužívání⁽⁶¹⁾.

Pokud jde o azyl, může mít LGBTIQ žadatel několik vzájemně se prolínajících identit a/nebo potřeb, které mohou být relevantní pro jeho azylové posouzení a/nebo proces přijímání. Může být například příslušníkem etnické menšiny, obětí násilí, zneužívání nebo vykořisťování, dítětem, může mít zdravotní postižení a zároveň mít nekonformní SOGIESC. V takovém případě je intersekcionalita způsobem, jak pochopit složitost identity žadatele namísto toho, aby byl jednoduše označen jako „LGBTIQ žadatel“. Umožňuje komplexnější pochopení situace tohoto jedince s přihlédnutím k různým zkušenostem a identitám, které tvoří jeho život.

Je třeba vážně zohlednit různé potřeby a výzvy jednotlivých skupin osob spadajících pod zastřešující pojem LGBTIQ osob, neboť zvláštní potřeby každé skupiny se mohou různě prolínat s jinými identitami a charakteristikami. Zvyšují proto riziko nerovností, vystavení násilí, diskriminace a často pronásledování⁽⁶²⁾.

Při práci s LGBTIQ žadateli nebo pro ně je zapotřebí meziodvětvový pohled, aby bylo dosaženo:

- inkluzivnější a citlivější tvorby politik a komplexního a spravedlivého poskytování služeb, které neopomíjí LGBTIQ žadatele,
- lepšího využívání zdrojů: lepší spolupráce zúčastněných stran vede k lepšímu pochopení souvislostí, pomáhá dosáhnout řešení a výsledků v individualizovanějších službách při péči o zvláštní potřeby LGBTIQ žadatelů.

⁽⁶⁰⁾ Crenshaw, K., „[Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: a Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics](#) (Demarginalizace křížovatky rasy a pohlaví: černá feministická kritika antidiskriminační doktríny, feministické teorie a antirasistické politiky)“, *University of Chicago Legal Forum*, sv. 1989, vydání 1, článek 8.

⁽⁶¹⁾ Viz také UNHCR-IOM, [Foundation Topics – Workbook, Sexual Orientation, Gender Identity, Gender Expression and Sex Characteristics \(SOGIESC\) in Forced Displacement and Migration](#) (Témata nadace – pracovní sešit, Sexuální orientace, genderová identita, genderové vyjádření a pohlavní znaky (SOGIESC) při nuceném vysídlení a migraci), září 2021, s. 8.

⁽⁶²⁾ Například podle EQUINOX-ILGA-Europe, [Intersections, Diving into the FRA LGBTI II Survey Data Migrant and Racial, Ethnic and Religious Minorities Briefing](#) (Průsečíky, Potápění do FRA LGBTI II Průzkum údajů o migrantech a rasových, etnických a náboženských menšinách Informační schůzka), 2023, je zřejmé, že

LGBTI migranti ze zemí mimo EU, kteří mají prolínající se potřeby a identitu, čelí různým formám diskriminace. Při hledání práce se 10,65 % z nich potýká s diskriminací, přičemž pravděpodobnost se zvyšuje na 21,89 %, pokud mají zdravotní postižení, na 36,31 % v případě transgender osob, 26,78 % v případě intersexuálních osob, 26,32 % v případě nebinárních a výrazně vysoké procento 41,33 %, resp. 46,57 % je v případě trans mužů nebo trans žen.

Více informací o nejrozšířenějších prolínajících se identitách a potřebách LGBTIQ žadatelů naleznete v [Practical guide on applicants with diverse sexual orientations, gender identities, gender expressions and sex characteristics - Information note](#) (Praktické příručky o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – informační poznámka), v oddíle 2.2. Intersekcionalita v oblasti azylu.

Doporučení pro zaměstnance pracující přímo s žadateli

- Systematicky hovořte s žadateli rozmanitých skupin a různých identit a charakteristik (např. věk, pohlaví, schopnosti), a to jak kolektivně, tak jednotlivě, abyste si vyslechli jejich konkrétní obavy a potřeby a dozvěděli se o nich.
- Mějte na paměti neviditelné a vzájemně se prolínající potřeby a identity při interakci s žadatelem (včetně LGBTIQ osob) a nezapomínejte na různé faktory a okolnosti, které tvoří jeho životní zkušenosti.
- Ne vždy důvěřujte rodinným příslušníkům, přátelům nebo známým LGBTIQ žadatelů, aniž byste předem posoudili jejich vztah a zájmy. Většina pachatelů násilí a obchodování s lidmi pochází z blízkého prostředí oběti.
- Prohluďte své znalosti a povědomí o otázkách týkajících se rizik a výzev, jimž čelí vysídlené děti a mládež, se zvláštním zaměřením na osoby s různými SOGIESC ⁽⁶³⁾.
- Prohluďte své znalosti a povědomí o obchodování s lidmi, včetně regulačního rámce na unijní a vnitrostátní úrovni, jakož i o jeho dopadu a důsledcích pro oběti a jejich práva ⁽⁶⁴⁾. Podobně zvyšujte své povědomí o standardizovaných pracovních tocích a postupech ⁽⁶⁵⁾, které se mohou uplatňovat ve vašem pracovním kontextu za účelem regulace postupů prevence, identifikace, reakce a/nebo ochrany obětí obchodování s lidmi. Seznamte se s vnitrostátní horkou linkou či horkými linkami ve vaší zemi pro oznamování případů obchodování s lidmi ⁽⁶⁶⁾.
- Prohluďte své znalosti a povědomí o standardizovaných pracovních tocích a postupech ⁽⁶⁷⁾, které se mohou uplatňovat ve vašem pracovním kontextu v souvislosti s identifikací a posuzováním zvláštních potřeb a zranitelnosti LGBTIQ žadatelů a reakcí na tyto potřeby a zranitelnost, včetně postupů v nejlepším zájmu a práva dětí bez doprovodu na právního zástupce.
- Organizujte a usnadňujte informační a osvětové schůzky o tématech souvisejících se zvláštními potřebami (včetně obchodování s lidmi, genderu, různých SOGIESC a práva žít bez násilí) a obraťte se na všechny žadatele způsobem přiměřeným kultuře a věku.

⁽⁶³⁾ Více informací o těchto tématech viz agentura FRA, [Children in migration in 2019](#) (Migrující děti v roce 2019), 2020. On-line kurzy formou samostudia zaměřené na vysídlené děti jsou k dispozici také na stránkách [Disaster Ready](#).

⁽⁶⁴⁾ Další informace, fakta a trendy v oblasti obchodování s lidmi, jakož i informace a zdroje týkající se jednotlivých zemí jsou k dispozici na zvláštní internetové stránce Evropské komise a na zvláštní internetové stránce Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu „[Human Trafficking](#)“ (Obchodování s lidmi).

⁽⁶⁵⁾ Příkladem těchto postupů jsou standardní operační postupy, pokyny, pracovní pokyny, oběžníky.

⁽⁶⁶⁾ Seznam vnitrostátních horkých linek je k dispozici na zvláštní internetové stránce Evropské komise „[Vnitrostátní horké linky](#)“ ze dne 8. května 2024.

⁽⁶⁷⁾ Příkladem těchto postupů jsou pracovní pokyny, uživatelské příručky, standardní operační postupy, oběžníky.

Doporučení pro zaměstnance pracující přímo s žadateli

- Dávejte pozor na známky a ukazatele, které mohou naznačovat, že LGBTIQ žadatelé, s nimiž pracujete, vedete pohovor nebo s nimiž obvykle komunikujete, mohou být oběťmi genderově podmíněného násilí, obchodování s lidmi nebo mučení ⁽⁶⁸⁾.
- Rozšiřujte své dovednosti a praktické znalosti tím, že se budete účastnit kurzů odborné přípravy zaměřených na zvláštní potřeby a zranitelnost ⁽⁶⁹⁾.
- Udržujte aktualizované kontaktní seznamy vnitrostátních nebo regionálních orgánů nebo jiných příslušných organizací (např. organizací občanské společnosti), na které se můžete obrátit, pokud identifikujete LGBTIQ žadatele, který má prolínající se potřeby a identity. Zajistěte bezpečné a včasné předání správnému subjektu v závislosti na potřebách a přáních dané osoby a na jejím souhlasu.
- Veďte konzultace s jinými orgány a organizacemi občanské společnosti, které se těmito otázkami zabývají, a spolupracujte s nimi s cílem získat více informací o jejich práci a problémech, s nimiž se potýkají lidé, kterým pomáhají. Požádejte je o radu, jak můžete zlepšit svou práci, a zaujměte inkluzivní přístup ke všem identitám a potřebám.

Podrobné pokyny, jak identifikovat zvláštní potřeby a prolínající se zvláštní potřeby a jak na ně reagovat v různých fázích posuzování žádostí o azyl, naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), v kapitole 2. Zvláštní procesní záruky, a pokud jde o fázi přijímání, viz [Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – přijímání](#), kapitola 3. Identifikace a posouzení potřeb žadatelů s různými SOGIESC a reakce na tyto potřeby.

⁽⁶⁸⁾ Pokud jde o známky a ukazatele obchodování s lidmi, viz UNODC, [Human Trafficking Indicators](#) (Ukazatele obchodování s lidmi) a EUAA, [Nástroj úřadu EASO pro identifikaci osob se zvláštními potřebami](#), 2016.

⁽⁶⁹⁾ Agentura EUAA vypracovala modul odborné přípravy o zranitelnosti a zvláštních potřebách, včetně dětí, obětí obchodování s lidmi, genderově podmíněného násilí atd., který se zaměřuje na pracovníky vnitrostátních orgánů, kteří jsou při práci v přímém kontaktu s žadateli. Rada Evropy navíc vypracovala on-line [vzdělávací kurz](#) o obchodování s lidmi, který je veřejně dostupný. Stejně tak meziagenturní stálý výbor (Inter-Agency Standing Committee, IASC) vypracoval rozsáhlé [školicí materiály](#) o genderově podmíněném násilí, včetně základních prvků a toho, jak předcházet aktům genderově podmíněného násilí a jak na ně reagovat.

Doporučení pro vedoucí pracovníky a tvůrce politik

- Zajistěte, aby vnitřní politiky vašeho orgánu chránily a podporovaly osoby s různými a prolínajícími se charakteristikami a/nebo identitami a zároveň posilovaly jejich plnou účast. Součástí toho je nábor osob s různými charakteristikami (např. osob se zdravotním postižením, patřících k etnické menšině nebo s uprchlickým původem), zajištění přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením, jakož i zavedení kodexu chování s účinným mechanismem hlášení a rámcem sankcí v případě porušení.
- Rozvíjejte a šířte interní a operativní pracovní toky a postupy ⁽⁷⁰⁾ týkající se identifikace a posuzování zvláštních potřeb a zranitelnosti a reakce na ně, včetně zvláštních aspektů týkajících se potřeb LGBTIQ žadatelů. Zajistěte, aby zaměstnanci, kteří pracují přímo s žadateli, byli informováni a vyškoleni a aby ve své každodenní práci tyto postupy uplatňovali.
- Zajistěte, aby pracovníci pod vaším dohledem/kompetencí byli řádně vyškoleni (včetně opakovacích kurzů) o zvláštních potřebách a zranitelnosti žadatelů v souvislosti s azylem (např. děti, oběti obchodování s lidmi, genderově podmíněného násilí nebo mučení), včetně úvah o konkrétní situaci a potřebách LGBTIQ žadatelů ⁽⁷¹⁾. Pomozte svým pracovníkům překonat a řešit jejich předpojatost tím, že je přimějete, aby byli citliví, a podpořte jejich průběžnou odbornou přípravu a profesní rozvoj, pokud jde o prvky týkající se SOGIESC a dalších prolínajících se potřeb a identit (viz [Practical guide on applicants with diverse sexual orientations, gender identities, gender expressions and sex characteristics - Information note](#) (Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – informační poznámka), oddíl 2.1 Norms and biases (Normy a předpojatosti)).
- Je-li to proveditelné a použitelné, zajistěte, aby poskytovatelé služeb v oblasti zdraví a duševního zdraví absolvovali specializovanou odbornou přípravu v oblasti SOGIESC. Ta by měla zahrnovat témata, jako je pochopení zvláštních potřeb LGBTIQ žadatelů v systému zdravotní péče, respektování a kulturní způsobilost, znalost zdravotních potřeb specifických pro trans/intersexuální osoby a řešení homo/bi/trans/intersexfobie ve zdravotnických zařízeních.
- Podporujte a zajišťujte začlenění a provádění uznávaných a účinných nástrojů pro identifikaci a řešení zvláštních potřeb a zranitelnosti, jako je Istanbulský protokol ⁽⁷²⁾, ve vašem vnitrostátním kontextu a praxi.
- Vypracujte a provádějte politiky, činnosti a programy, které podporují bezpečný přístup k pracovním a profesním příležitostem pro všechny bez diskriminace a se zvláštním zaměřením na integraci a podporu LGBTIQ žadatelů v přístupu k jejich právům a možnostem obživy.

⁽⁷⁰⁾ Příkladem takových postupů jsou standardní operační postupy, pracovní pokyny, směrnice a oběžníky.

⁽⁷¹⁾ Agentura EUAA vypracovala a poskytuje různé moduly odborné přípravy zaměřené na pracovníky vnitrostátních orgánů, kteří jsou v přímém kontaktu s žadateli.

⁽⁷²⁾ Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR), [Istanbul Protocol – Manual of the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment](#) (Istanbulský protokol – Zásady pro účinné vyšetřování a dokumentaci mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání), 2022.

Doporučení pro vedoucí pracovníky a tvůrce politik

- Vypracujte a provádějte politiky, činnosti a programy, které podporují bezpečný přístup k pracovním a profesním příležitostem pro všechny bez diskriminace a se zvláštním zaměřením na integraci a podporu LGBTIQ žadatelů v přístupu k jejich právům a možnostem obživy.
- Vytvořte bezpečné prostory pro LGBTIQ žadatele: to může pomoci zajistit, aby se cítili podporováni a měli přístup ke službám, které potřebují. To může zahrnovat poskytování zdrojů v oblasti práv LGBTIQ osob, vytváření skupin sociální podpory a poskytování vzdělávacích programů v oblasti zdraví a duševního zdraví LGBTIQ osob. Kromě toho může poskytování přístupu k organizacím a službám specializovaným na LGBTIQ osoby pomoci vytvořit atmosféru přijetí a začlenění. Více informací o vytváření bezpečných prostorů viz kapitola [3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů](#).
- Vypracujte a šířte vhodné informační materiály (letáky, videa, plakáty atd.) v různých jazycích s cílem zvýšit povědomí o právech a nárocích LGBTIQ žadatelů, včetně konkrétních úvah o rizicích a dopadu genderově podmíněného násilí a obchodování s lidmi ⁽⁷³⁾.
- Zintenzívněte svou spolupráci a koordinaci s vnitrostátními orgány a dalšími příslušnými organizacemi (např. organizacemi občanské společnosti), které se zabývají těmito otázkami, abyste se dozvěděli více o jejich práci a o problémech, s nimiž se potýkají lidé, kterým pomáhají nebo pro něž pracují. Viz také kapitola [6. Spolupráce a koordinace](#).
- Hledejte osvědčené postupy a iniciativy, které jsou již uplatňovány v jiných zemích, a souvislosti týkající se práce s žadateli se zvláštními potřebami a prolínajícími se identitami a potřebami. Snažte se přijmout nebo zavést tyto osvědčené postupy, a to částečně nebo v plném rozsahu, ve své oblasti odpovědnosti.

⁽⁷³⁾ Další pokyny a rady k vypracování informačních materiálů naleznete na portálu agentury EUAA [Let's Speak Asylum](#) (Pojďme si promluvit o azylu), červenec 2023.

3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů

Každý LGBTIQ žadatel má své vlastní zvláštní potřeby, vlastnosti, zkušenosti a životní příběh. Mnozí z nich zažili vyloučení, diskriminaci, neviditelnost, nebo dokonce pronásledování v zemi původu, či dokonce v zemi azylu. Proto je velmi důležité s nimi při všech interakcích vhodně komunikovat. Cílem je zabránit poškození, traumatu (nebo opakované traumatizaci) a zajistit, aby zamýšlené sdělení bylo správně předáno. Podobně by všichni žadatelé měli mít možnost se pohodlně a s důvěrou otevřeně svěřit se svými obavami a citlivými otázkami a diskutovat o nich, aniž by se museli obávat porušení důvěrnosti nebo negativního zacházení při hledání pomoci.

Při odkazování na LGBTIQ žadatele se inkluzivní komunikací rozumí forma komunikace, která je prostá předsudků, kritiky nebo diskriminace a respektuje SOGIESC daného jedince. Kromě toho je důležité používat jazyk, který potvrzuje a je pozitivní, jako je používání upřednostňovaného jména a zájmen dané osoby a používání jazyka, který je uctivý a neurážlivý.

Jako pracovníci působící v oblasti azylu a přijímání byste měli být vždy připraveni a ochotni upravit styl komunikace a používat různé techniky, abyste vytvořili inkluzivní prostředí, ve kterém mohou žadatelé bezpečně sdílet své osobní příběhy, jakož i své potřeby a výzvy. Pokud jde o osoby s různými SOGIESC, tento typ bezpečného, důvěrného, ohleduplného a inkluzivního prostoru se nazývá také „bezpečný prostor pro LGBTIQ osoby“.

3.1. Vytváření bezpečných prostorů

Bezpečné prostory jsou oblasti, v nichž se žadatelé s potenciálně zvláštními potřebami cítí akceptováni, respektováni a podporováni bez ohledu na své odlišnosti. Může se jednat o fyzické, virtuální nebo sociální prostory vytvořené prostřednictvím inkluzivních komunikačních postupů, které podporují prostředí přijetí a porozumění. To by mohlo zahrnovat aktivní naslouchání, otevřený dialog a používání jazyka a vizuálních materiálů, které jsou ohleduplné a vstřícné. V prostředí důvěry se LGBTIQ žadatelé cítí uvolněně, mohou být sami sebou a sdílet své zkušenosti, aniž by se obávali odsudku nebo kritiky.

Ve vašem trvalém úsilí o vytvoření a zachování bezpečných prostorů je důležité přijmout při interakci s žadateli specifické vlastnosti a postoje a řídit se jimi, včetně následujících bodů.

- **Empatie:** snažte se pochopit pocity nebo zkušenosti někoho jiného tím, že si představíte, jaké by to bylo být v jeho situaci. Projevy empatie a lidský přístup při interakci s žadateli jsou důležitými prvky pro budování prostředí důvěry a propojení se všemi žadateli, včetně a zejména LGBTIQ osob.
- **Otevřenost:** buďte vnímaví a otevření novým myšlenkám a zkušenostem, včetně vyslechnutí příběhů jiných lidí se skutečným zájmem. Tato schopnost souvisí také s překonáváním osobních a nevědomých předpojatostí (viz [Practical guide on](#)

[*applicants with diverse sexual orientations, gender identities, gender expressions and sex characteristics - Information note*](#) (Praktická příručka o žadatelích s různými

sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – informační poznámka), oddíl 2.1 Norms and biases (Normy a předpojatosti)).

- **Aktivní naslouchání:** jděte nad rámec pouhého poslechu slov, která vyslovuje jiná osoba, a snažte se pochopit jejich význam a záměr, který se za nimi skrývá. Konkrétní příklady aktivního naslouchání mohou zahrnovat plnou přítomnost v konverzaci, projevení zájmu nacvičením očního kontaktu, přikyvování nebo zachycení / používání neverbálních signálů, kladení otevřených otázek s cílem vybízet k dalším odpovědím, parafrázování a opakování toho, co bylo řečeno, a naslouchání spíše s cílem porozumět než odpovědět ⁽⁷⁴⁾.
- **Nevynášejte odsuzující argumenty:** mluvte s respektem a akceptujte pocity, zkušenosti a hodnoty jiných osob, i když se mohou lišit od vašich.

Níže naleznete několik **praktických doporučení pro vaši práci azylových a přijímacích úředníků**, která vám pomohou vytvořit bezpečné a důvěryhodné prostory pro LGBTIQ žadatele.

Doporučení pro pracovníky

- Berte v úvahu, že kdokoli, s kým se setkáte nebo s nímž komunikujete, by mohl být osobou s různými SOGIESC. Proto musíte komunikovat odpovídajícím způsobem a používat genderově neutrální jazyk, aniž byste předpokládali, že každý je heterosexuální, má určitou genderovou identitu nebo dává přednost určitému genderově podmíněnému zájmenu. Příkladem inkluzivní terminologie ⁽⁷⁵⁾ je:
 - „partner“ nebo „choť“ místo „manžel/manželka“,
 - „oni“ jako genderově neutrální zájmeno.
- Pokud vám žadatel odhalí, že má různé SOGIESC, měli byste interakci zpracovat uctivě a jednoduchým způsobem, abyste shromáždili informace, které jsou nezbytné v závislosti na situaci a souvislostech. Svou verbální komunikaci a řeč těla můžete přizpůsobit neutrálnímu tónu. Pokud budete reagovat předpojatě, může to žadateli sdělit, že nenabízíte bezpečný prostor.
- Vždy umožněte žadateli, aby se sám identifikoval a popsal svou genderovou identitu a sexuální orientaci. Používejte sebeidentifikační terminologii, kterou používá sama daná osoba, a to i v případě, že není obvyklá nebo vám známá. Pokud si nejste jisti, co výraz znamená nebo jak jej daný jedinec používá, zeptejte se: „Co tento výraz znamená pro vás?“.
- Nikomu nevnučujte žádné konkrétní výrazy. Poté, co se žadatel svěří, že má různé SOGIESC, zeptejte se ho, zda k popisu svých SOGIESC používá nějaký konkrétní výraz.

⁽⁷⁴⁾ Další informace a rady týkající se komunikačních dovedností a aktivního naslouchání viz také Heartland Alliance, [*Rainbow Response: a practical guide to resettling LGBT refugees and asylees*](#) (Praktická příručka k přesídlení LGBT uprchlíků a azylantů), s. 14.

⁽⁷⁵⁾ Další příklady viz oddíl [Slovníček inkluzivního jazyka a komunikace](#).

Doporučení pro pracovníky

- Pokud gender žadatele neúmyslně označíte špatně neboli žadatele misgenderujete ⁽⁷⁶⁾, omluvte se a vědomě se snažte si to zapamatovat. V případě opakování chybného označení se opravte, aby žadatel věděl, že jeho genderovou identitu respektujete.
- Nespěchejte ani nepřerušujte jednotlivá sezení či pohovory s žadateli. Buďte aktivním posluchačem a veškeré otázky a obavy řešte pozitivně.
- Vyhněte se hanlivým výrazům. Pokud jedinec používá k popisu sebe hanlivý výraz, zeptejte se, co pro něho tento výraz znamená a zda používá i nějaké jiné výrazy. Můžete také napsat vysvětlující poznámku, v níž informace zaznamenáte.
- Zajistěte soukromí a důvěrnost, zejména v případě, že se žadatel chystá nebo začal s vámi sdílet citlivé nebo osobní informace a zkušenosti.
- Nikdy nepředpokládejte, že váš protějšek uvažuje o určité situaci nebo že by k ní přistupoval stejně jako vy.
- Uvědomujte si výraz svého obličeje, oční kontakt, pohyby a držení těla, ale také svůj paralingvistický projev, jako je tempo řeči, rytmus, tón a síla hlasu.
- Vyvarujte se vytváření domněnek na základě své vědomé nebo nevědomé předpojatosti. Například někdo, kdo je ve společnosti vnímán jako žena (např. proto, že nosí sukně nebo se líčí), se nemusí sám identifikovat jako žena.
- V co největší míře si uvědomujte, jaké problémy/bolesti s vámi žadatel sdílí. Odmítavý postoj může vést k tomu, že se žadatel odmlčí a nesdělí vám důležité informace.

Další pokyny k tomu, jak nastolit důvěru a komunikovat během posuzování žádostí založených na SOGIESC, naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), v oddíle 1.1 Důležitost důvěry.

Níže naleznete několik **praktických doporučení pro vaši práci vedoucích pracovníků a tvůrců politik**, která vám pomohou vytvořit bezpečné a důvěryhodné prostory pro LGBTIQ žadatele. Tato doporučení můžete začlenit do svých strategií, politik a každodenních činností.

⁽⁷⁶⁾ Misgenderovat znamená označit někoho (zejména trans nebo nebinární osoby) slovem, zejména zájmenem nebo formou oslovení, které neodpovídá genderové identitě této osoby.

Doporučení pro vedoucí pracovníky a tvůrce politik

- Vyvíjejte, používejte a šířte informační materiály, jako jsou letáky, plakáty nebo videa, které podporují rozmanitost, práva a začleňování LGBTIQ osob. Prezентуйте je ve společných prostorech nebo je šířte digitálně (např. na internetových stránkách vaší organizace/orgánu). Mějte na paměti, že ne všichni žadatelé umí číst. Z tohoto důvodu je třeba zvážit i vizuální materiály nebo videa. Viz také oddíl [5.2. Jak poskytovat informace](#).
- Používejte genderově neutrální jazyk, jakož i obrázky a vizuální prvky, které přesně odrážejí rozmanitost LGBTIQ komunity. Místo tradičních cis a heteronormativních obrázků zkuste najít fotografie a videa, na kterých jsou LGBTIQ osoby.
- Zvažte vyvěšení duhové vlajky / duhových symbolů a/nebo nápisů „bezpečný prostor“, které vyjadřují, že jste spojenec a že poskytujete bezpečné místo pro sdílení informací ⁽⁷⁷⁾. Podobně zvažte distribuci odznaků „Tady jsi v bezpečí“ nebo „Se mnou jsi v bezpečí“, které by pracovníci mohli nosit při práci s žadateli.
- Při plánování a provádění činností, které zahrnují nebo podporují účast a zapojení komunity (např. diskuse v rámci cílových skupin, komunitní struktury nebo zastupitelské orgány, hodnocení potřeb), zohledňujte inkluzivitu v oblasti genderu a SOGIESC.
- Zajistěte, aby ve všech azylových orgánech a přijímacích střediscích byly k dispozici vhodné místnosti a prostory, které zajistí soukromí a důvěrnost, zejména tam, kde je pravděpodobné, že dojde k odhalení citlivých informací.
- Zajistěte různorodé genderové složení pracovníků, zejména těch, kteří jsou v přímém kontaktu s žadateli, jako jsou registrační pracovníci, rozhodčí, tlumočníci, přijímací pracovníci a zdravotnický personál.
- Určete kontaktní místa (nebo referenční osoby) pro SOGIESC, která budou v případě potřeby poskytovat poradenství ostatním pracovníkům. Můžete také zvážit zavedení programů stínování nebo koučování, aby se pracovníci s menšími znalostmi v oblasti SOGIESC mohli učit od zkušenějších kolegů.
- Zajistěte, aby pracovníci (včetně tlumočnicků) byli pravidelně školeni v záležitostech souvisejících se SOGIESC, včetně základní citlivosti, rozmanitosti a kulturního povědomí. Více informací o odborné přípravě naleznete v kapitole [5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí](#).
- Jako vedoucí pracovník mějte na paměti, že někteří zaměstnanci nemusí být ochotni nebo schopni překonat své předpojatosti a předsudky vůči všem nebo některým skupinám LGBTIQ osob. Prodiskutujte s příslušnými pracovníky případné obavy a zvažte, zda je nasazovat na kritické pozice, kde by takové předpojatosti mohly ovlivnit jejich postoj, a tedy i jejich schopnost jednat s žadateli s respektem a důstojně.
- Vytvořte mechanismy pro podávání stížností a zpětné vazby. Zajistěte, aby se všichni žadatelé mohli vyjádřit k poskytovaným službám a aby jejich názory a zpětná vazba byly řádně vyslyšeny a vzaty v potaz.

⁽⁷⁷⁾ V čekacích prostorách registračních středisek, v místnostech pro osobní pohovory / kancelářích, jakož i v přijímacích střediscích (např. v poradenských prostorách) mohou být vyvěšeny značky bezpečného prostoru.

3.2. Inkluzivní komunikace a jazyk

Jak bylo vysvětleno výše (oddíl [3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů](#)), inkluzivní komunikace je prostá předsudků, kritiky nebo diskriminace a respektuje SOGIESC daného jedince.

Každý jazyk má svá vlastní kulturní specifika a gramatická pravidla. Jazyky mohou být například genderově podmíněné nebo genderově neutrální. Gramatický rod nemusí nebo nemůže vždy odpovídat našemu způsobu vnímání světa. Například pro nebinární osoby může být náročné používat zájmena dostupná v jejich jazyce. Obtížný může být i překlad mezi jazyky s rodovými zájmeny a bez nich, takže může dojít k záměně a chybnému překladu. Z tohoto důvodu je důležité při interakci s konkrétními žadateli nebo při odkazování na ně používat nejvhodnější genderově neutrální pojmy. Žadatelé by měli mít možnost zvolit si zájmena a další rodové prvky podle vlastního výběru, zejména pokud některý z používaných jazyků rozlišuje mezi rodovými zájmeny (nebo dokonce časuje).

3.2.1. Sebeidentifikace a používání správných zájmen

Některé osoby se samy identifikují ⁽⁷⁸⁾ jako „gayové“ nebo „lesby“. Jiné se zcela vyhýbají jakémukoli výrazu, který by mohl popisovat jejich SOGIESC. V mnoha jazycích chybí zvláštní slova pro popis rozmanitosti SOGIESC. Proto je sice dobré vědět, jak jsou pohlaví, sexualita a genderová identita běžně definovány v Evropě nebo ve vašem bližším okolí, ale zároveň byste si měli uvědomit, že tato terminologie může být pro mnoho LGBTIQ lidí, kteří pocházejí z jiných kultur, naprosto cizí. Mnoho LGBTIQ žadatelů pochází ze sociokulturního prostředí, kde pro označení LGBTIQ identit existují pouze hanlivé a urážlivé výrazy. Někteří žadatelé nemusí znát jinou možnost než použití hanlivých výrazů. Mohou se pokusit vymezit svou identitu nepřímým způsobem, aby se používání takových výrazů vyhnuli. Kromě toho mohou někteří LGBTIQ žadatelé používat výrazy SOGIESC jiným způsobem, než jakým jsou obecně chápány ⁽⁷⁹⁾.

Kromě toho, stejně jako každá jiná osoba, i transgender, nebinární a genderově nekonformní osoby chtějí být osloveny správným zájmenem, jménem, pohlavím a oslovením. Často se předpokládá, že trans ženy používají výrazy „ona/její“, trans muži používají výrazy „on/jeho“ a že nebinární osoby používají výrazy „oni/jejich“. Pokud však neznáte zájmena, která si žadatel, s nímž pracujete, zvolil, nebo pokud vám výslovně nesdělil, jaká zájmena upřednostňuje, je lepší se zdvořile zeptat. Otázka by měla být položena v bezpečném prostředí a mělo by být zajištěno zachování důvěrnosti a neměla by danou osobu vystavit riziku odhalení nebo újmy. V situacích, kdy se v jazyce, kterým se hovoří, nepoužívají zájmena,

⁽⁷⁸⁾ Podle publikace *Transgender Europe* (TGEU), „[TGEU-Studie zeigt: Geschlechtliche Selbstbestimmung funktioniert!](#)“ (k dispozici pouze v němčině), 19. června 2023, začala řada odborníků a akademických pracovníků postupně používat místo výrazu sebeidentifikace výraz sebeurčení.

Sebeurčení označuje mnohem širší pojem než sebeidentifikace. Sebeidentifikace znamená prohlášení genderové identity člověka na matrice. Jedná se o součást postupu založeného na sebeurčení. Určení genderové identity člověka je však mnohem delší a složitý proces. Sebeurčení má také své kořeny ve feministických a domorodých bojích a je jimi přijímáno. Uznávají je také klíčové soudy pro lidská práva.

⁽⁷⁹⁾ Například transgender žadatel může k sebeidentifikaci použít výraz „homosexuál“, pokud se jedná o jediný nebo převažující výraz v jeho zemi původu.

ale rodové výrazy respektu, jako například „sestřička“ nebo „bratříček“, byste se měli zeptat, jak si dotyčná osoba přeje být oslokována.

3.2.2. Jak být inkluzivní v komunikaci

Inkluzivní komunikační strategie mají potenciál zajistit, aby se zranitelní LGBTIQ žadatelé cítili ve vztahu ke své vlastní identitě dobře. Jako azyloví pracovníci a přijímací pracovníci pracující v terénu byste se měli při komunikaci vyvarovat jakýchkoli konotací sexismu nebo diskriminace. Vaše komunikace by měla zpochybňovat diskriminační struktury a respektovat rozmanitost.

Co dělat a nedělat, pokud jde o inkluzivní jazyk a komunikaci	
DOPORUČUJE SE	NEDOPORUČUJE SE
	Nikdy nepředpokládejte něčí genderovou identitu ani zájmena.
	Když vám někdo řekne, že má milostný vztah, nepředpokládejte, že jde o partnera „opačného“ pohlaví.
Vždy nechte žadatele, aby se identifikoval sám svými vlastními slovy. Vždy se zeptejte, jakým jménem a případně jakým zájmenem a genderem chce být žadatel osloven. Pokud náhodně použijete nesprávné jméno nebo zájmeno, opravte se a pokračujte v diskusi s žadatelem.	Neopravujte žadatele a nepoučujte ho o tom, co považujete za „správné“ používání zájmen nebo výrazů. Pokud žadatel použije pro vlastní identifikaci hanlivý výraz, neopravujte ho. Můžete se žadatele zeptat, co si pod tímto výrazem představuje, ale sami se snažte tyto výrazy nepoužívat. Vysvětlíte žadateli proč. Neoznačujte žadatele zkratkou LGBTIQ, ale spíše si vyslechněte jeho příběh nebo zkušenosti se záměrem porozumět.
Při používání formulářů počítejte s určitou fluiditou SOGIESC (tj. počítejte s více možnostmi než jen „muž“ nebo „žena“).	
	Nereagujte na odhalení odlišných SOGIESC s překvapením nebo šokem.
Budte v komunikaci otevření a empatičtí. Naslouchejte a komunikujte bez kritiky nebo posuzování.	

Co dělat a nedělat, pokud jde o inkluzivní jazyk a komunikaci

Ujistěte se, že jste žadatele ujistili o důvěrnosti. Pokud daná osoba potřebuje další pomoc, což vyžaduje sdílení jejích odlišných SOGIESC s druhými, vysvětlete jí, kdo tyto informace obdrží, a požádejte o souhlas.

Věnujte pozornost neverbální komunikaci. Gesta, držení těla a výrazy tváře mohou působit odsuzujícím nebo nesouhlasným dojmem.

Slovníček inkluzivního jazyka a komunikace

Níže uvedená tabulka obsahuje několik návrhů ⁽⁸⁰⁾, jaké výrazy používat a jakým se při interakcích s žadateli vyhnout. Používání doporučených výrazů může napomoci vašemu úsilí o inkluzivitu a respektování rozmanitosti, a to bez ohledu na to, zda se jedná o individuální interakce (např. osobní pohovory, individuální sezení při přijímání) nebo kolektivní (např. informační materiály, skupinová informační sezení) ⁽⁸¹⁾.

Co nepoužívat	Co používat
Hermafrodit	Intersexuální osoba
Biologické pohlaví	Přiřazené pohlaví
Manželka/manžel	Choť/partner
Přítel/přítelkyně	Partner
Dámy a pánové / muži a ženy	Osoby/lidé (všech genderů)
Buzerant, buzna, teplouš, transka	Gay, lesba, trans/transgender osoba
Ti gayové, homosexuálové ⁽⁸²⁾	Homosexuální lidé/osoby
Sexuální preference	Sexuální orientace

Níže uvádíme několik **praktických doporučení pro vedoucí pracovníky a tvůrce politik**, která vám pomohou zajistit komunikaci zahrnující SOGIESC. Tato doporučení můžete začlenit do svých strategií, politik a každodenních činností.

⁽⁸⁰⁾ Pamatujte na to, že slovníček a výrazy, které jsou zde uvedeny, odkazují na angličtinu jako na jazyk, v němž byly vyhotoveny. V jiných jazycích může existovat široká škála variant a různých (pozitivních, neutrálních nebo negativních) významů.

⁽⁸¹⁾ Další informace a praktické příklady inkluzivní komunikace naleznete také v IOM, [Guidance on Gender Inclusive Communication](#), červen 2021.

⁽⁸²⁾ Je třeba se vyvarovat výrazu „homosexuálové“ v množném čísle, pokud se používá k označení LGBTIQ osob nebo žadatelů bez rozdílu. Obvykle je vnímán hanlivě.

Doporučení pro vedoucí pracovníky a tvůrce politik týkající se komunikace zahrnující SOGIESC

- Ujistěte se, že začlenění LGBTIQ osob a úcta k nim jsou součástí programů budování kapacit pro azylové a přijímací pracovníky. Součástí by mělo být vzdělávání azylových pracovníků ohledně důležitosti používání genderově neutrálního jazyka, pochopení různých identit a orientací v rámci LGBTIQ komunity, znalost a dodržování práv LGBTIQ žadatelů, jakož i uznávání a řešení vlastní předpojatosti ⁽⁸³⁾.
- Vypracujte kodex chování a pokyny pro azylové pracovníky, které nastíní očekávané i neakceptovatelné chování při interakci s LGBTIQ žadateli.
- Podporujte aktivní naslouchání a otevřený dialog mezi azylovými pracovníky a LGBTIQ žadateli, abyste zajistili, že budou vyslyšeny a řešeny jejich individuální potřeby a obavy.
- Navrhnete a zavedte mechanismy zpětné vazby, které jsou přístupné a bezpečné pro lidi s různými SOGIESC a kde mohou také vyjádřit své individuální obavy, a to i v oblasti jazyka a komunikace.
- Obratě se na místní nebo vnitrostátní LGBTIQ organizace a sítě ohledně seznamu správné terminologie SOGIESC ve vašem jazyce (je-li k dispozici) a ujistěte se, že je rozesílán vašim pracovníkům a že jej používají. Při jakémkoli druhu kolektivní interakce s žadateli (např. poskytování informací) zajistěte, aby byla použita správná terminologie a jazyk ⁽⁸⁴⁾.

⁽⁸³⁾ Viz také oddíl [5.3. Budování kapacit pracovníků v oblasti SOGIESC](#).

⁽⁸⁴⁾ Viz také oddíl [Slovníček inkluzivního jazyka a komunikace](#).

4. Tlumočení

Tato kapitola vysvětluje, proč je přítomnost citlivých a kvalifikovaných tlumočnicků, kteří mají povědomí o problematice LGBTIQ, zásadní při všech interakcích s žadateli, aby se vytvořilo bezpečné prostředí, ale také aby se zajistil spravedlivý a čestný postup. Tato kapitola se zabývá dovednostmi, které by tlumočníci měli mít, jakož i technikami, které by měli používat při tlumočení v případech SOGIESC. Zahrnuje také prvky a podmínky, které byste měli zvážit při práci s tlumočníky v takových případech. Mějte na paměti, že tento oddíl se zaměřuje na práci s tlumočníky a nepředstavuje pokyny **pro** tlumočníky ⁽⁸⁵⁾.

Právo žadatele komunikovat a být informován o všech záležitostech týkajících se azylového a přijímacího řízení v jazyce, kterému rozumí, je v rámci systému SEAS zásadní ⁽⁸⁶⁾. Z tohoto důvodu jsou tlumočníci při interakci mezi registračním pracovníkem nebo rozhodčím, přijímacím pracovníkem a žadatelem stěžejní. Přístup k tlumočnickovi by měl být vždy zajištěn a žadatel musí být o tomto právu po celou dobu azylového řízení informován.

Základem všech druhů pohovorů s žadateli je zásada, že tlumočníci musí tlumočit přesně, bez doplňování, vynechávání, změn, komentářů nebo jiných projevů (verbálních i neverbálních) ⁽⁸⁷⁾. Aby byl tlumočník schopen přesně tlumočit, musí ovládat oba jazyky (zdrojový i cílový) a musí plně porozumět nuancím, které se skrývají za slovy. Kromě toho by měl tlumočník dobře znát terminologii týkající se témat, o nichž se v pohovoru hovoří, a kulturní prostředí dotazovaného ⁽⁸⁸⁾. Kromě toho může hrát roli i gender tlumočnicka, což by mělo být zohledněno při výběru správného tlumočnicka pro pohovor.

Pokud jde o tlumočení vyprávění založených na SOGIESC, je nezbytné, aby tlumočník přispíval k zachování otevřeného a neutrálního postoje, a to i svou neverbální komunikací (viz také oddíl [3.1. Vytváření bezpečných prostorů](#)). To žadateli umožňuje, aby se sám identifikoval a sdělil své SOGIESC vlastními slovy, což by mělo být přesně zachyceno v tlumočení. Přítomnost citlivých a kvalifikovaných tlumočnicků, kteří mají povědomí o SOGIESC, má proto zásadní význam pro navázání důvěrného vztahu v bezpečném prostředí.

Kromě povinnosti orgánu zajistit tlumočení do jazyka, kterému žadatel plně rozumí, by měl mít žadatel rovněž právo zvolit si gender tlumočnicka. To proto, aby se cítil pohodlně a mohl otevřeně mluvit a vysvětlit svůj příběh. Nelze-li vyhovět přání žadatele o tlumočnicka určitého pohlaví, měly by mu být vysvětleny důvody.

⁽⁸⁵⁾ Více informací o tlumočení v azylovém řízení viz agentura EUAA a Mezivládní konzultace o migraci, azylu a uprchlících (Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees - IGC), [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka o tlumočení v rámci azylového řízení), únor 2024.

⁽⁸⁶⁾ Viz například čl. 8 odst. 2 a 3, čl. 13 odst. 5, čl. 36 odst. 3 a 4 nařízení APR, čl. 5 odst. 2, čl. 9 odst. 5 směrnice RCD (2024) a čl. 20 odst. 1, čl. 22 odst. 4, čl. 42 odst. 5 nařízení AMMR.

⁽⁸⁷⁾ V některých členských státech existuje rozdíl mezi tlumočením v azylovém řízení a tlumočením při přijímání. V prvním případě by měl tlumočník tlumočit obsah všeho, co je řečeno, aniž by parafrázoval nebo používal alternativní výrazy a pojmy. V souvislosti s přijímáním se obvykle očekává, že tlumočníci (nebo spíše kulturní mediátoři) budou tlumočit způsobem, který podporuje vzájemné porozumění tím, že do značné míry zohledňuje kulturní prvky. Jinými slovy, kulturní mediátor nebo tlumočník v kontextu přijímání může být požádán, aby plnil své povinnosti nad rámec tlumočení tím, že bude oběma stranám poskytovat poradenství ohledně vhodného kulturního chování.

⁽⁸⁸⁾ Více informací a pokynů pro tlumočníky viz také EUAA a IGC, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka o tlumočení v rámci azylového řízení), únor 2024.

Žadatelé mohou rovněž vyjádřit preferenci (nebo nepreferenci) ohledně země původu tlumočnicka a jeho etnického původu ⁽⁸⁹⁾. Je-li to možné, mělo by se takovým žádostem vyhovět, protože tento faktor by mohl hrát důležitou roli v tom, že žadateli umožní, aby se mohl lépe a podrobně vyjádřit a sníží jeho obavy z odsouzení, odvety nebo stigmatizace.

Při jednání s LGBTIQ žadateli je zvlášť důležité využít kvalifikovaného tlumočnicka. Využívání tlumočnicků, kteří mají zkušenosti s tlumočením v případech SOGIESC a znají příslušnou terminologii, přispěje k zajištění kvality pohovorů a zmírní riziko, že žadatelé nebudou sdílet citlivé informace nebo budou (opětovně) traumatizováni.

Doporučení pro pracovníky

- Vždy využívejte služeb nejlépe kvalifikovaného a kompetentního (a/nebo nejzkušenějšího) tlumočnicka, který je k dispozici, a to i v záležitostech týkajících se SOGIESC. Je-li to možné, zvažte výběr tlumočnicka, který je vyškolen nebo informován v oblasti záležitostí souvisejících se SOGIESC a aktuální terminologie v obou jazycích.
- Snažte se vyhovět přáním žadatele, pokud jde o gender tlumočnicka. Nelze-li přání žadatele vyhovět, měly by mu být vysvětleny důvody.
- Mějte na paměti kulturní a genderové rozdíly v neverbální komunikaci s žadateli s různými SOGIESC. Význam a používání řeči těla a neverbálních signálů se v jednotlivých kulturách liší a mohou vznikat nedorozumění.
- Pokud jste o tom předem informováni, zvažte možnost informovat tlumočnicka o tom, že se bude hovořit o SOGIESC, a informujte ho o používání terminologie. Pokud tlumočnick nebyl vyškolen pro práci s žadateli s různými SOGIESC, můžete zdůraznit důležitost inkluzivní komunikace, vytvoření bezpečného prostoru, jakož i používání pozitivní/neutrální řeči těla a pozitivního přístupu.
- Během pohovoru žadatele často ujišťujte, že vy i tlumočnick jste povinni zachovávat mlčenlivost, a vysvětlíte mu, co to znamená. V případě registračních pracovníků a rozhodčích to někdy vyžaduje vysvětlení kontextu od tlumočnicka, například v případech, kdy cílový jazyk nemá pro vyjádření tohoto pojmu vhodné slovo. Před interakcí s žadatelem si u tlumočnicka ověřte, zda je tomu tak i v daném jazyce.
- Zajistěte, aby žadatel cítil, že může bezpečně a svobodně sdílet citlivé informace, zejména pokud je zřejmé, že žadatel a tlumočnick sdílejí společnou „identitu“ (např. etnickou nebo zemi původu). Žadatelé se mohou cítit nepříjemně, když o svých SOGIESC otevřeně hovoří před tlumočnickem, a nemusí na otázky odpovídat přímo.

⁽⁸⁹⁾ Možnost vyjádřit preferenci nebo nepreferenci země nebo etnického původu tlumočnicka není vždy možná a není ani praktikována ve všech vnitrostátních orgánech. U některých žádostí, včetně těch, které jsou založeny na SOGIESC, však může být schopnost žadatele sdílet relevantní informace ovlivněna původem tlumočnicka. V takových případech by žadateli mohla být dána možnost upozornit na tuto skutečnost orgán, který by ji měl řešit v rozsahu své způsobilosti. Viz též Sexual Orientation and Gender Identity Claims of Asylum: A European human rights challenge, [32 recommendations to the European Commission on the new EU LGBTI+ Equality Strategy](#), 2020, recommendation No. 9 (doporučení č. 9).

Doporučení pro pracovníky

- Neustále sledujte a vyhodnocujte řeč těla. Čas od času se žadatele zeptejte, zda se při pokračování pohovoru/schůzky cítí dobře. Je-li to nutné a proveditelné, navrhněte alternativy, jako je přestávka, změna termínu, výměna tlumočnicka.
- Pokud si všimnete nevhodného chování tlumočnicka, měli byste to tlumočnickovi co nejdříve naznačit. To může vyžadovat přerušení pohovoru nebo jiné schůzky/interakce a jemné upozornění tlumočnicka na daný problém. Pokud toto chování nebo situace přetrvává, budete možná muset tlumočnicka vyměnit.
- Během interakce byste měli žadatele a tlumočnicka neustále pozorovat, abyste se ujistili, že jsou klidní a komunikují přirozeně.

Doporučení pro vedoucí pracovníky

- Veďte databázi nebo registr tlumočnicků kompetentních a/nebo vyškolených pro SOGIESC a zajistěte, aby zaměstnanci pracující přímo s žadateli mohli konkrétně tyto tlumočnický požadovat pro své interakce s žadateli s různými SOGIESC. Ujistěte se, že pracovníci, kteří pod vás spadají, o tomto registru vědí a jsou s ním obeznámeni.
- Snažte se nabízet tlumočení také prostřednictvím videa, telefonu nebo jiných komunikačních prostředků, pokud to může LGBTIQ žadatelům pomoci cítit se bezpečně a vyprávět svůj příběh (např. pokud žadatelka požaduje tlumočnicku, ale jediná dostupná tlumočnice je v daném okamžiku k dispozici pouze na dálku).
- Zajistěte základní odbornou přípravu tlumočnicků v záležitostech souvisejících se SOGIESC a používáním inkluzivního jazyka. Podporujte činnosti v oblasti odborné přípravy a budování kapacit, jako jsou příležitosti k samostudiu a usnadnění přístupu k on-line modulům. Více informací viz oddíl [3.1. Vytváření bezpečných prostorů](#).
- Zajistěte, aby tlumočníci měli přístup k seznamu správné a uctivé terminologie týkající se SOGIESC v jazyce země azylu (je-li k dispozici).
- Zajistěte pravidelné opakovací a vyhodnocovací schůzky, jejichž cílem je posoudit dovednosti a kompetence tlumočnicků v záležitostech, pojmech a definicích týkajících se SOGIESC, jakož i v oblasti poskytování tlumočení žadatelům s různými SOGIESC.
- Zaved'te transparentní mechanismy pro podávání stížností a zpětné vazby, které budou bezpečné a přístupné lidem s různými SOGIESC, kteří by mohli poskytnout informace o tom, jak se během tlumočené interakce cítili, a předložit své návrhy na zlepšení.

Osvědčený postup

- Norské Ředitelství pro přistěhovalce (UDI) vytvořilo centralizovanou databázi tlumočnicků, která je propojena s vnitrostátním registrem tlumočnicků (Nasjonalt tolkeregiester). Přibližně 95 % tlumočnicků v databázi jsou kvalifikovaní tlumočníci ⁽⁹⁰⁾, zatímco 5 % jich ovládá „vzácné“ jazyky, pro které není v Norsku možná žádná úřední kvalifikace.
- Ředitelství UDI pravidelně nabízí všem tlumočnickům registrovaným v databázi příležitosti odborné přípravy týkající se práce s případy SOGIESC. Modulu odborné přípravy se účastní jako přednášející jak azyloví pracovníci, tak organizace specializující se na oblast SOGIESC a podporující význam používání inkluzivního jazyka. Kromě toho ředitelství UDI předává všem nově registrovaným tlumočnickům v databázi publikaci Organizace pro uprchlíky, azyl a migraci o základní terminologii SOGIESC ⁽⁹¹⁾.
- Ředitelství pro integraci a rozmanitost v Norsku a nevládní organizace pro LGBTIQ osoby z menšinových skupin Skeiv Verden (Queer svět) vytvořily filmy a slovníčky v arabštině a somálštině s cílem zavést pozitivně nabitá slova pro queer menšiny a mládež a pro tlumočení přívětivé ke queer osobám ⁽⁹²⁾.

Související moduly odborné přípravy agentury EUAA

Agentura EUAA nabízí modul nazvaný „[Working with an interpreter](#)“ (Práce s tlumočnickem), který azylovým pracovníkům a přijímacím úředníkům poskytuje potřebné znalosti a dovednosti k účinné komunikaci prostřednictvím tlumočnicka. Modul se také snaží nabízet rady a navazující opatření k řešení možného porušení pravidel chování ze strany tlumočnicka.

Tento modul se zaměřuje na kritéria pro výběr tlumočnicka, na dovednosti potřebné ke komunikaci prostřednictvím tlumočnicka a na to, jak řešit náročné situace při komunikaci prostřednictvím tlumočnicka. Zabývá se rovněž kodexem chování tlumočnicka a poskytuje rady, jak řešit případná porušení chování ze strany tlumočnicka.

Máte-li zájem o účast na kurzech odborné přípravy agentury EUAA, obraťte se na osobu odpovědnou za odbornou přípravu v rámci vašeho úřadu a získejte další informace.

⁽⁹⁰⁾ V norské praxi tlumočníci, kteří spadají do kategorie „kvalifikovaní“, buď a) mají bakalářský titul v oboru tlumočení, nebo b) mají příslušné státní oprávnění, nebo c) úspěšně složili formální zkoušku (dvojjazyčný test pro budoucí tlumočníky) [Tospråktesten - OsloMet](#) na Metropolitní univerzitě v Oslu a mohou nabízet tlumočnické služby v rámci konceptu [Tlumočení pro veřejné orgány](#).

⁽⁹¹⁾ Organizace pro uprchlíky, azyl a migraci, [Sexual Orientation, Gender Identity and Gender Expression: Essential Terminology for the Humanitarian Sector](#), 2016.

⁽⁹²⁾ IMDi, [Er du skeiv og trenger fine ord som kan beskrive deg på arabisk eller somalisk?](#), 2020, k dostání v norštině se specifickým obsahem v arabštině a somálštině.

5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí

Poskytování informací žadatelům o mezinárodní ochranu je zaručeno a výslovně stanoveno v příslušných právních předpisech EU ⁽⁹³⁾. V případě dětí je nezbytné žadatele informovat jednoduchým, neodborným jazykem, kterému rozumí, a způsobem přiměřeným jejich věku. Informace poskytované žadatelům musí zahrnovat to, co mohou očekávat v azylových a přijímacích řízeních, jakož i jejich příslušná práva a povinnosti.

Tato kapitola se zabývá druhem informací, které musí být žadatelům poskytnuty, se zvláštním ohledem na otázky související s LGBTIQ osobami a způsoby, jakými jim jsou tyto informace nejlépe poskytovány. Kromě toho se tato kapitola zabývá záležitostmi týkajícími se viditelnosti materiálů, budování kapacit v oblasti SOGIESC a zvyšování povědomí všech žadatelů o právech LGBTIQ žadatelů. Zaměřuje se především na azylové a přijímací pracovníky, kteří pracují přímo s žadateli. Některá doporučení a pokyny se však týkají vedoucích pracovníků azylových a přijímacích orgánů (tam, kde je to uvedeno).

5.1. Druh informací

5.1.1. Mezinárodní ochrana a důvody pro azyl

Informace o tom, co je mezinárodní ochrana, a o příčinách, které mohou být důvodem pro udělení azylu, by měly být poskytnuty co nejdříve v průběhu azylového řízení.

Ve fázi „učinění žádosti“ ⁽⁹⁴⁾ by měly být poskytnuty informace o tom, „co je mezinárodní ochrana“, a mělo by být vysvětleno, že k tomu dochází, když se daná osoba nemůže vrátit do své domovské země, protože by byla vystavena riziku pronásledování nebo vážné újmy a její země by ji nechránila. Riziko pronásledování nebo vážné újmy zahrnuje ohrožení života, svobody nebo fyzické integrity.

Ve stádiích registrace nebo podání žádosti by měly být poskytnuty další informace o dvou druzích mezinárodní ochrany, které právo EU uznává (postavení uprchlíka a doplňková ochrana). Přesněji řečeno, při poskytování informací o postavení uprchlíka je důležité zmínit

⁽⁹³⁾ Následující články a body odůvodnění odkazují na druh, čas a způsob/prostředky, jak mají být poskytovány informace: 16. bod odůvodnění, čl. 8 odst. 2, 5 a 7, čl. 12 odst. 1, čl. 15 odst. 2, čl. 23 odst. 5, čl. 36 odst. 3 a 4 a čl. 40 odst. 2 nařízení APR, 12., 21. a 34. bod odůvodnění, článek 5, čl. 9 odst. 5, čl. 11 odst. 4, čl. 12 odst. 5 a článek 21 (druhý pododstavec) směrnice RCD (2024), 38. bod odůvodnění a články 19–20 nařízení AMMR.

⁽⁹⁴⁾ V souladu s nařízením APR existují tři kroky přístupu k řízení: učinění, registrace a podání žádosti. Učiněním žádosti se rozumí akt vyjádření přání požádat orgán o mezinárodní ochranu. Žadatel je proto považován za žadatele s právy a povinnostmi spojenými s tímto postavením. Registrací se rozumí vytvoření záznamu o záměru žadatele požádat o ochranu, čímž se zaznamená, že žadatel je žadatelem o mezinárodní ochranu. Podáním žádosti se ukončuje registrační řízení, po němž začíná řízení o posouzení žádosti. Tyto procesní kroky nemusí nutně odrážet tři různé fáze. V závislosti na vnitrostátním nastavení lze jednotlivé fáze spojit do jednoho nebo dvou kroků. V praxi k učinění žádosti obvykle dochází během prvního kontaktu žadatele s orgány a poté následuje registrace a podání žádosti.

možnost požádat o azyl z důvodné obavy z pronásledování z důvodů uvedených v Ženevské úmluvě: rasa, náboženství, národnost, politické názory nebo příslušnost k určité sociální skupině ⁽⁹⁵⁾. Při poskytování těchto informací mohou být příklady toho, co pojem „příslušnost k určité sociální skupině“ znamená, uvedeny v jednoduchém jazyce, aby je daná osoba lépe pochopila, včetně případných příkladů důvodných obav z pronásledování z důvodu, že se jedná o ženu, osobu se zdravotním postižením a/nebo LGBTIQ osobu.

Ačkoli (přisuzované) SOGIESC mohou být hlavním nebo jedním z důvodů, proč daná osoba uprchla ze své země původu (a/nebo se do ní nemůže bezpečně vrátit), žadatelé si nemusí být vědomi možnosti požádat o azyl z důvodu pronásledování kvůli svým SOGIESC nebo se nemusí cítit oprávněni nebo natolik bezpeční, aby je mohli odhalit v počáteční fázi řízení. Kromě jiných problémů a důsledků může toto nedostatečné povědomí vést k tomu, že nedojde k jejich odhalení nebo že dojde k jejich opožděnému odhalení, což může mít dopad na možnost, že žadatel bude uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany.

Více informací o opožděném odhalení naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), v oddíle 5.2.1. Posouzení prohlášení žadatele a oddíle 8.1. Nové tvrzení předložené v následné žádosti na základě SOGIESC.

Související publikace agentury EUAA

EUAA–Frontex, [Praktická příručka: Přístup k azylovému řízení](#), 2023, podporuje úředníky v přední linii v jejich úloze zaručit účinný přístup k mezinárodní ochraně při prvním kontaktu, například poskytováním informací. Tato praktická příručka zahrnuje podrobnější informace o hlavních povinnostech úředníků v přední linii, právech osob, které potřebují mezinárodní ochranu a informace o procesních zárukách a podpoře, která se poskytuje při prvním kontaktu.

EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka k poskytování informací v azylovém řízení), 2024, má za cíl podpořit úředníky zemí EU+, kteří poskytují informace žadatelům během přístupu k azylovému řízení. Příručka nastiňuje základní zásady pro poskytování informací a komunikační techniky.

5.1.2. Procesní informace a právní pomoc

Jak je stanoveno v nařízení APR ⁽⁹⁶⁾, všem žadatelům by měly být ve velmi rané fázi poskytnuty komplexní procesní informace a informace o jejich právech a povinnostech, přesněji řečeno včetně práv těch žadatelů, kteří potřebují zvláštní procesní záruky. Pokud jde o LGBTIQ žadatele, zvláštní procesní záruky by mohly odkazovat na možnost vést pohovor odděleně od manžela/manželky, partnera/partnerky nebo jiných rodinných příslušníků, na právo požádat o rozhodčího a tlumočnicka upřednostňovaného pohlaví a na možnost, aby byl jejich případ projednán přednostně. Tyto informace by měly být předávány jednoduchým jazykem přizpůsobeným věku dané osoby. Žadatelům lze nabídnout konkrétní příklady, na kterých se

⁽⁹⁵⁾ Viz také EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka k poskytování informací v azylovém řízení), 2023, oddíl 3.1.1. písm. b) Information provision message (Sdělení s poskytnutím informací).

⁽⁹⁶⁾ 16. bod odůvodnění, články 8 a 21 nařízení APR.

vysvětlí, jak jsou tyto záruky uplatňovány v různých fázích azylového řízení. Je rovněž obzvláště důležité zdůraznit zásadu důvěrnosti, která je základem azylového řízení ⁽⁹⁷⁾, co nejdříve a v raných fázích řízení (učinění nebo registrace) – to je obzvláště důležité pro LGBTIQ osoby vzhledem k citlivé povaze SOGIESC a zvýšenému strachu ze stigmatu a obtěžování.

Článek 20 nařízení APR navíc zavádí povinnost příslušných orgánů individuálně posoudit, zda žadatel potřebuje zvláštní procesní záruky, a to do 30 dnů od podání žádosti ⁽⁹⁸⁾. Žadatelé by měli být v rané fázi informováni o tom, že toto posouzení je součástí řízení, co může zahrnovat (např. zdravotní a/nebo psychosociální vyšetření, záruky důvěrnosti) a že jeho zjištění mohou být určující pro poskytnutí zvláštních procesních záruk. To je obzvláště důležité v případech LGBTIQ žadatelů, kteří se zpočátku mohou zdráhat hovořit o svých SOGIESC a svých relevantních potřebách z důvodu strachu ze stigmatu.

Kromě toho by žadatelé měli být v rané fázi řízení informováni o tom, že by měli příslušným orgánům sdělit, pokud se necítí dobře, pokud potřebují psychologickou nebo lékařskou podporu, pokud mají závažné traumatické zážitky, jako je mučení, znásilnění a závažné formy psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, aby jim byla poskytnuta odpovídající podpora. Obdobně jsou tyto prvky obzvláště důležité pro LGBTIQ osoby vzhledem k jejich zvláštní situaci, v jejímž důsledku jsou zranitelnější vůči násilí a izolaci (více informací o prolínajících se identitách a potřebách LGBTIQ žadatelů naleznete v [Practical guide on applicants with diverse sexual orientations, gender identities, gender expressions and sex characteristics - Information note](#) (Praktické příručky o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – informační poznámka), v oddíle 2.2 Intersekcionalita v oblasti azylu).

Žadatelé by navíc měli být informováni o svém právu na bezplatné právní poradenství během správního řízení, jakož i o svém právu požádat o bezplatnou právní pomoc a zastoupení v řízení o opravném prostředku a o přístupu k těmto službám ⁽⁹⁹⁾. Umožnění účinného přístupu LGBTIQ žadatelů k právnímu poradenství jim může pomoci efektivně předložit jejich žádost a účastnit se procesu posuzování. Právní poradenství, pomoc a tlumočení by mohly poskytovat také specializované organizace občanské společnosti nebo jiné příslušné subjekty, včetně UNHCR.

Žadatelé by dále měli být informováni o hlavních ustanoveních uvedených v části III (Kritéria a mechanismy pro určení příslušného členského státu) nařízení AMMR, zejména pokud jde o jejich právo na sloučení s dalšími rodinnými příslušníky nebo příbuznými v jiném členském státě ⁽¹⁰⁰⁾. V závislosti na vnitrostátní praxi a regulačním rámci to může za určitých podmínek zahrnovat sloučení s manželi nebo partnery stejného pohlaví v jiném členském státě. Jsou-li zjištěny spouštěcí mechanismy nařízení AMMR, měly by být poskytnuty další informace o příslušných řízeních, předběžných časových rámcích, jakož i o právech a povinnostech žadatelů.

⁽⁹⁷⁾ Pokud jde o důvěrnost, měly by být pro sdělení s poskytnutím informací vzaty v úvahu tyto prvky: žádné údaje, které žadatel sdělil příslušným orgánům, nejsou bez jeho souhlasu předávány mimo daný orgán. Za určitých okolností upravených vnitrostátními právními předpisy se mohou uplatnit výjimky. Údaje poskytnuté žadatelem nejsou za žádných okolností sdílány s orgány v zemi původu.

⁽⁹⁸⁾ Konečné rozhodnutí o druhu zvláštních procesních záruk přijímá rozhodující orgán (čl. 20 odst. 4 druhý pododstavec nařízení APR).

⁽⁹⁹⁾ Články 16 a 17 nařízení APR. Viz také článek 47 Listiny o právu na účinnou právní ochranu a ECRE/ELENA, [Legal Note on Access to Legal Aid in Europe](#) (Právní poznámka o přístupu k právní pomoci v Evropě), 2017.

⁽¹⁰⁰⁾ Články 19 a 25 až 28 nařízení AMMR.

5.1.3. Podmínky a proces přijímání

Jak je stanoveno ve směrnici RCD (2024) ⁽¹⁰¹⁾, všem žadatelům by měly být poskytnuty informace týkající se podmínek přijímání, včetně jejich práv a povinností, ale také konkrétní informace o nárocích osob se zvláštními potřebami při přijetí, které zahrnují mimo jiné žadatele s různými SOGIESC ⁽¹⁰²⁾. Tyto informace musí být poskytnuty co nejdříve, nejpozději však do tří dnů od učinění žádosti nebo ve lhůtě pro její registraci v souladu s nařízením APR.

Kromě informací poskytovaných v rané fázi přijímání (po příchodu) je průběžné poskytování informací o právech a povinnostech žadatelů jedním z nejdůležitějších prvků celého procesu přijímání.

Během svého pobytu v přijímacím zařízení by žadatelé měli být mimo jiné informováni o dostupných službách a pomoci, činnostech, školách a kurzech, včetně těch, které jsou určeny pro LGBTIQ osoby nebo které jsou pro ně obzvláště relevantní. Informace o domovním řádu by měly zahrnovat také povinnosti žadatele vůči ostatním žadatelům (např. respektování různých SOGIESC a práv LGBTIQ osob) (viz také oddíl [5.4. Zvyšování povědomí žadatelů o SOGIESC](#)).

Žadatelé by rovněž měli být informováni o postupech identifikace a posuzování, které se provádějí v rámci přijímání, a to jako prostředek k identifikaci osob se zvláštními potřebami při přijetí a k zajištění toho, aby měly přístup k příslušným podmínkám přijetí, včetně toho, že jsou předány příslušným orgánům nebo jiným poskytovatelům služeb ⁽¹⁰³⁾. Žadatelům je třeba vysvětlit, jaké jsou zvláštní potřeby (včetně příkladů potřeb žadatelů s různými SOGIESC), jaké další služby může žadatel získat v závislosti na potřebách a v souladu s vnitrostátní praxí, kdo je odpovědný za poskytování těchto služeb a jak k nim lze získat přístup. V případě osob s různými SOGIESC mohou tyto zvláštní podmínky přijetí zahrnovat například jejich právo být ubytován společně se svým manželem/manželkou a rodinnými příslušníky v podmínkách, které zajišťují soukromí, právo na zvláštní zdravotní péči, včetně zdravotní péče v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví ⁽¹⁰⁴⁾, právo na psychologické ošetření a péči, v případě potřeby včetně rehabilitačních služeb a poradenství, právo dostávat nepotravinový materiál (např. hygienické potřeby), které jsou v souladu s jejich skutečnými potřebami.

Kromě toho by si žadatelé měli být vědomi toho, že mohou přijímacím pracovníkům ohlásit nebo sdělit jakékoli zvláštní potřeby, které mohou mít, a to v soukromí a kdykoli, aby získali odpovídající podporu. To může zahrnovat zvláštní potřeby osob s různými SOGIESC. Mělo by jim být také vysvětleno, na koho se mohou obrátit, zejména pokud existují konkrétní kontaktní/referenční osoby pro SOGIESC (nebo pro genderovou problematiku či zranitelné skupiny obecně), jak je lze kontaktovat.

⁽¹⁰¹⁾ 12. bod odůvodnění a článek 5 směrnice RCD (2024).

⁽¹⁰²⁾ Čl. 24 odst. 2 písm. f) směrnice RCD (2024).

⁽¹⁰³⁾ Více informací o identifikaci a posuzování zvláštních potřeb LGBTIQ žadatelů při přijetí naleznete v dokumentu agentury EUAA [Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – přijímání](#), listopad 2024, kapitola 3. Identifikace a posouzení potřeb žadatelů s různými SOGIESC a reakce na tyto potřeby.

⁽¹⁰⁴⁾ Podle definice v čl. 22 odst. 1 směrnice RCD (2024).

5.1.4. Informace o LGBTIQ organizacích

Za prvé, žadatelé mají právo kontaktovat Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a jakoukoli jinou organizaci poskytující právní nebo jiné poradenství v souladu s vnitrostátními právními předpisy a komunikovat s nimi ⁽¹⁰⁵⁾. Podobně mají žadatelé v průběhu přijímání právo na informace o organizacích či skupinách osob poskytujících zvláštní právní pomoc a zastoupení a o organizacích, jež jim mohou pomoci nebo poskytnout informace ohledně dostupných podmínek přijetí, včetně zdravotní péče ⁽¹⁰⁶⁾. Mezi tyto organizace mohou patřit také ty, které se specializují na práva LGBTIQ osob (LGBTIQ organizace), a to poskytováním právní pomoci nebo jiných druhů služeb, poradenství nebo podpory konkrétně LGBTIQ osobám nebo žadatelům.

LGBTIQ organizace na místní, celostátní, regionální nebo mezinárodní úrovni pravděpodobně poskytují širokou škálu služeb a možností ve prospěch práv a duševní pohody LGBTIQ osob, včetně žadatelů o mezinárodní ochranu. Tyto služby mohou zahrnovat poskytování informací o jejich právech, právní a psychosociální poradenství a zastoupení, rehabilitační služby, odborné vzdělávání nebo provozování sociálních center nebo vzájemných skupin pro osoby s různými SOGIESC.

Jako přijímací pracovník nebo registrační pracovník / azylový rozhodčí můžete průběžně aktualizovat informace a kontaktní údaje těchto organizací ⁽¹⁰⁷⁾, včetně LGBTIQ organizací, s cílem informovat žadatele o jejich službách a o tom, jak k nim získat přístup. Osvědčeným postupem je také odkazovat zájemce s jejich souhlasem na tyto organizace, pokud je to v souladu s vašimi povinnostmi podle vnitrostátního práva nebo praxe.

5.2. Jak poskytovat informace

Vzhledem k tomu, že důvody žádosti o azyl mohou být velmi citlivé nebo osobní, včetně pronásledování souvisejícího se SOGIESC, mohou státní příslušníci třetích zemí / osoby a žadatelé bez státní příslušnosti váhat, zda se o informace podělí nebo se budou otevřeně ptát. Je důležité, aby si přijímací pracovníci, rozhodčí a registrační pracovníci byli těchto možných situací vědomi a brali to v úvahu při poskytování informací.

Informace lze poskytnout buď individuálně nebo hromadně (při současném oslovení širší skupiny osob). Informace mohou být žadatelům poskytovány nejrozličnějšími způsoby, včetně ústní komunikace, tištěných informačních materiálů, digitální komunikace a audiovizuálních produktů.

Ve všech případech byste měli zajistit, aby veškeré informace, a zejména informace o konkrétních právech, povinnostech, azylovém řízení a individuálním případě žadatele, byly

⁽¹⁰⁵⁾ Čl. 8 odst. 4 nařízení APR.

⁽¹⁰⁶⁾ Čl. 5 odst. 1 směrnice RCD (2024).

⁽¹⁰⁷⁾ Například iniciativa Rainbow Refugees Welcome Initiative vytvořila [mapu](#), která ukazuje azylové domy pro LGBTIQ osoby a místa v Evropě, kde byly zavedeny osvědčené postupy pro lepší řešení potřeb LGBTIQ osob. Podobně vytvořila organizace ILGA-Europe [seznam kontaktů](#) (včetně organizací, institucí a horkých linek fungujících v různých zemích EU) pro LGBTIQ osoby prchající z Ukrajiny. Kromě toho má ILGA-Europe [seznam](#) svých členů v 54 zemích Evropy a Střední Asie, s nimiž lze konzultovat identifikaci příslušných LGBTIQ organizací působících v jednotlivých zemích EU+.

plně a řádně pochopeny. Pokud jde o LGBTIQ žadatele, můžete zvážit předání informací (zčásti nebo zcela) individuálně (např. při informační schůzce nebo před osobním pohovorem / po něm), a to z důvodu citlivé povahy samotných SOGIESC, která může vyžadovat zvláštní pozornost a záruky důvěrnosti.

Kolektivní informační materiály, jako jsou letáky, plakáty nebo videa o rozmanitosti, právech LGBTIQ osob, inkluzi, zákazu diskriminace nebo konkrétněji o právech LGBTIQ žadatelů v souvislosti s azylem i mimo něj (např. v zemi azylu), mohou být distribuovány nebo vystaveny v příslušných oblastech nebo prostorách (bezpečné prostory, čekací prostory, místnosti pro pohovory, hygienická zařízení /toalety, zdravotnické prostory, zajišťovací zařízení a na internetových stránkách příslušných orgánů). Doporučuje se rovněž, aby vizuální materiály vstřícné vůči LGBTIQ osobám (např. symboly duhy, plakáty atd.) byly vystaveny při důvěrných pohovorech a kancelářích nebo místnostech, kde se obvykle konají soukromé schůzky (např. osobní pohovory, místnosti používané pro posuzování zranitelnosti při přijímání).

Informace by měly být poskytnuty všem žadatelům, včetně dětí a dospívajících, bez ohledu na to, zda podávají žádost samostatně nebo v rámci rodinné skupiny, jakož i osobám v zajišťovacích zařízeních ⁽¹⁰⁸⁾.

Vzhledem k tomu, že pro LGBTIQ osoby při migraci a nuceném vysídlení je obzvláště důležitá vzájemná podpora, můžete žadatele z řad LGBTIQ osob povzbuzovat a pomáhat jim, zejména v přijímacích zařízeních, aby si zřídily vlastní komunikační kanály (např. prostřednictvím mobilních aplikací nebo sociálních médií) s cílem posílit jejich síť a sdílet přesné informace.

Následující tabulka obsahuje **praktická doporučení** pro všechny typy odborníků v oblasti azylu a přijímání v souvislosti s navrhováním a prováděním strategií a činností v oblasti poskytování informací.

Doporučení k poskytování informací

- Komunikační a informační materiály by měly být navrženy a poskytovány způsobem, který ukazuje různé skupiny a zdůrazňuje rozmanitost, včetně SOGIESC. Při použití vizuálních a animovaných materiálů by lidské postavy měly být genderově rozmanité a/nebo neutrální a neměly by vykazovat stereotypní představy o mužích/ženách a o lidech s různými SOGIESC.
- Při navrhování nebo šíření brožur a letáků, které obsahují informace o právech souvisejících s LGBTIQ osobami a o poskytovaných službách, musíte postupovat opatrně. Při oslovování žadatelů s různými SOGIESC se vyvarujte jejich „vyoutování“ ⁽¹⁰⁹⁾, protože to může vést ke stigmatu, obtěžování a diskriminaci ze strany jiných žadatelů nebo hostitelské komunity. Za tímto účelem:
 - používejte pro své informační materiály neutrální grafickou úpravu,

⁽¹⁰⁸⁾ UNHCR, [Need to Know Guidance: Working with Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Intersex and Queer Persons in Forced Displacement](#) (Práce s lesbickými, gay, bisexuálními, transgender, intersexuálními a queer osobami, které byly nuceně vysídleny), 2021.

⁽¹⁰⁹⁾ Vyoutování je zveřejnění SOGIESC dané osoby bez jejího souhlasu.

Doporučení k poskytování informací

- zahrnujte nejrozličnější informace a témata, jež se nezaměřují pouze na otázky související s LGBTIQ osobami,
- umístěte své informační materiály na stejná místa jako jiné komunikační materiály.
- Mějte na paměti důležitost jazyka a komunikace zohledňujících genderovou rovnost při poskytování informací. Když hovoříte o jakémkoli člověku (pracovníkovi nebo žadateli), zdržte se používání rodových (mužských nebo ženských) zájmen a přídavných jmen a místo toho používejte neutrálnější výrazy (oni/jejich).
- Buďte opatrní, pokud jde o plánování a provádění činností v oblasti poskytování skupinových informací pro LGBTIQ žadatele, protože to může vést k „vyoutování“ účastníků před jinými žadateli, členy hostitelské komunity, nebo dokonce jinými účastníky. Vždy je třeba pečlivě zvážit důvěrnost a soukromí. Měly by být zavedeny záruky v ideálním případě po konzultaci s účastníky nebo (pokud ti nejsou známi nebo k dispozici) s jinými LGBTIQ žadateli nebo odborníky na otázky související s LGBTIQ osobami (např. s organizacemi občanské společnosti nebo kontaktními místy pro SOGIESC v rámci daného orgánu). Nezapomeňte, že LGBTIQ osoby nejsou homogenní skupina a jako takové mají odlišné potřeby.

Další pokyny k poskytování informací v souvislosti s řízením o posouzení žádosti naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), v oddíle 1.1. Důležitost důvěry, v oddíle 4.2.1. Poskytování informací a v oddíle 4.4. Ukončení pohovoru.

Další pokyny k poskytování informací v souvislosti s přijímáním naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – přijímání](#), v oddíle 2.2. Zmírňování rizik, v tabulce 4. Poskytování informací, v oddíle 3.1.1. Sebeidentifikace, v tabulce: Umožnění sebeidentifikace: výzvy, překážky a doporučení a v oddíle 4.2.4. Poskytování informací.

Související nástroj agentury EUAA

Portál agentury EUAA [Let's Speak Asylum](#) poskytuje pokyny a standardizovaný soubor praktických nástrojů a šablon, které zemím EU+ pomáhají při výkonu činností v oblasti poskytování informací během azylových řízení, dublinského řízení, přijímání a přesídlování. Jsou uvedeny zvláštní aspekty týkající se osob se zvláštními potřebami, včetně LGBTIQ žadatelů. Obsahuje také knihovnu pro poskytování informací, která může uživatelům pomoci vypracovat kvalitní informační materiály na základě osvědčených postupů a vybraných materiálů vytvořených orgány zemí EU+ a dalšími subjekty.

Osvědčené postupy

UDI zobrazuje na obrazovkách ve vnitrostátním středisku pro nově příchozí informace o tom, jak mohou žadatelé získat přístup k organizaci Skeiv Verden (Queer svět), což je vnitrostátní organizace, která nabízí sociální aktivity a individuální poradenství členům LGBTIQ komunity z menšinového prostředí, včetně žadatelů o mezinárodní ochranu. Informace, včetně kontaktních údajů, jsou zobrazeny v různých jazycích, jimiž žadatelé hovoří.

5.2.1. Zviditelnění rozmanitosti a SOGIESC

Jakýkoli druh informačního materiálu vysvětlujícího, co je to mezinárodní ochrana, by měl vždy obsahovat odkaz na pět důvodů pronásledování podle Ženevské úmluvy, na jejichž základě je uznáno postavení uprchlíka, včetně obav z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině jako možného důvodu pro azyl. Tyto odkazy by mohly být doprovázeny příklady členů určitých sociálních skupin, například toho, že se jedná o osobu s odlišnými SOGIESC. Podobně, pokud jde o přijímání, by měly být zahrnuty informace o právech a zvláštních podmínkách přijetí, které mohou LGBTIQ žadatelé využívat, spolu s informacemi o tom, jak získat přístup k těmto právům a službám.

Kromě toho by v zájmu podpory prvku viditelnosti a vytvoření bezpečného prostředí mohly být symboly LGBTIQ osob, jako jsou duhy nebo trans vlajky, umístěny v prostorách přijímacích a azylových orgánů, do nichž mají žadatelé přístup (např. přijímací střediska a prostory, kde probíhá registrace a pohovory).

Pokud jde o zvláštní dny nebo období osvěty o LGBTIQ osobách, můžete zvážit uspořádání informačních schůzek o právech osob s různými SOGIESC nebo jiných druhů akcí a činností. Jako vyjádření podpory rozmanitosti SOGIESC můžete například vyvěsit duhovou nebo jinou vlajku ve svých pracovních prostorách v Mezinárodní den proti homofobii, bifobii a transfobii (17. května), v Den coming outu (11. října), v Mezinárodní den viditelnosti transgender osob (31. března) nebo během akcí Pride.

Doporučuje se, aby přijímací a azyloví pracovníci a orgány pravidelně vedli konzultace s organizacemi občanské společnosti, UNHCR a dalšími příslušnými institucemi, ale také přímo s LGBTIQ žadateli (např. prostřednictvím diskusí v pracovních skupinách) ohledně nejbezpečnějšího a nejvhodnějšího způsobu navrhování a provádění činností v souvislosti s tímto druhem poskytování informací.

Osvědčené postupy

V Nizozemsku vyvěšuje vnitrostátní přijímací úřad (COA) na všech pracovištích COA v Mezinárodní den proti homofobii, bifobii a transfobii a v Mezinárodní den coming outu duhovou vlajku ⁽¹¹⁰⁾.

⁽¹¹⁰⁾ COA, „[Regenboogvlaggen op de COA-locaties](https://www.coa.nl/nl/nieuws/regenboogvlaggen-op-de-coa-locaties)“ (Duhové vlajky na pracovištích COA), internetové stránky COA, 18. května 2020, <https://www.coa.nl/nl/nieuws/regenboogvlaggen-op-de-coa-locaties> (k dispozici v nizozemštině).

5.3. Budování kapacit pracovníků v oblasti SOGIESC

Je nanejvýš důležité, aby si azyloví a přijímací pracovníci byli vědomi specifických výrazů, prvků a potřeb v oblasti SOGIESC, které se týkají jejich úkolů a portfolia, a byli o nich informováni. Klíčový je také postoj: být přístupný, otevřený, empatický a neodsuzující vůči žadatelům s různými SOGIESC.

Budovat kapacity a posilovat znalosti azylových a přijímacích pracovníků je jako povinnost členských států výslovně stanoveno ve směrnici APD (přepřacované znění) a směrnici RCD (přepřacované znění) ⁽¹¹¹⁾.

Pokud jde o **vedoucí pracovníky a tvůrce politik** v oblasti azylu a přijímání, měli byste zajistit, aby všichni pracovníci zapojení do azylových řízení a poskytování podmínek přijetí, včetně tlumočnicků, měli k dispozici základní školení o záležitostech a rozmanitosti souvisejících se SOGIESC, zejména o prvcích týkajících se různých SOGIESC v oblasti azylu.

Pracovníkům by měla být k dispozici také opakovací školení, a to i proto, že pojmy, trendy a potřeby týkající se SOGIESC jsou neustále se vyvíjejícím živým procesem. Zajistěte, aby součástí kurzů odborné přípravy byly pokyny a informace o používání přesné terminologie. Do organizace a usnadňování těchto kurzů odborné přípravy se mohou zapojit i LGBTIQ organizace ⁽¹¹²⁾. Chcete-li dosáhnout dlouhodobých výsledků v oblasti budování kapacit, můžete se rozhodnout pro kurzy „školení školitelů“. Tento způsob řešení je obzvláště důležitý v agenturách a orgánech s významnou fluktuací zaměstnanců.

Tato odborná příprava by se měla dotýkat těchto oblastí:

- úvod k základním prvkům a pojmům SOGIESC, jakož i k prvkům specifickým pro vysídlené LGBTIQ osoby,
- základní právní rámec,
- normy a řešení implicitní předpojatosti,
- uctívání a inkluzivní jazyk a komunikace,
- vytváření bezpečných prostor,
- první reakce na případy násilí a zneužívání ⁽¹¹³⁾.

Specializovaní pracovníci (např. sociální pracovníci, psychologové, zdravotničtí pracovníci), kteří se podílejí na řízení zranitelnosti při přijímání (identifikace, posouzení, reakce, řízení případů), by měli mít přístup k pokročilejší odborné přípravě, včetně identifikace známek a ukazatelů zranitelnosti, provádění posouzení zranitelnosti a řešení jednotlivých případů. Stejně tak by měli mít registrační pracovníci a rozhodčí přístup k odborné přípravě přizpůsobené jejich úkolům. Relevantní pracovníci příslušných azylových orgánů a jakýkoli zdravotník, psycholog nebo jiný odborník poskytující rady o potřebě zvláštních procesních záruk musí absolvovat odbornou přípravu, aby dokázali rozpoznat známky zranitelnosti

⁽¹¹¹⁾ 32. a 42. bod odůvodnění, čl. 4 odst. 8, čl. 13 odst. 7 bod 9 písm. a), čl. 20 odst. 5 směrnice APD, čl. 20 odst. 8, čl. 25 odst. 2 písm. a), čl. 26 odst. 6, čl. 28 odst. 2 a čl. 33 odst. 1 směrnice RCD (2024).

⁽¹¹²⁾ Viz také ORAM International, [Sexual & Gender Minority Refugees Safe Space Checklist](#), 2015.

⁽¹¹³⁾ Obzvláště relevantní při přijímání.

u žadatelů, kteří mohou potřebovat zvláštní procesní záruky, včetně takových známek u žadatelů s různými SOGIESC.

Kromě kurzů a seminářů odborné přípravy můžete nabídnout další příležitosti a činnosti v oblasti rozvoje kapacit, například:

- krátké informační schůzky vedené odborníky na LGBTIQ osoby z organizací občanské společnosti, mezinárodních organizací nebo jiných vnitrostátních orgánů, které se zaměřují na pracovníky a zabývají se konkrétními prvky u SOGIESC,
- šíření materiálů o poskytování informací a budování kapacit (letáků, on-line materiálů, příruček a nástrojů),
- účast v tematických pracovních skupinách, výměnných/studijních návštěvách nebo tematických schůzkách v souvislosti s právy žadatelů s různými SOGIESC.

Související kurzy odborné přípravy

- Agentura EUAA nabízí školicí modul „**Applicants with diverse SOGIESC**“ (Žadatelé s různými SOGIESC) zaměřený na azylové a přijímací pracovníky. Umožňuje odborníkům z praxe pochopit potenciální výzvy a související dopad, s nimiž se mohou setkat LGBTIQ žadatelé v kontextu azylu, vyhodnotit, jak jsou v kontextu azylu řešeny potřeby LGBTIQ žadatelů, a zaujmout k LGBTIQ žadatelům citlivý přístup⁽¹¹⁴⁾.
- Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) a Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) společně vypracovaly **komplexní balíček odborné přípravy o ochraně osob s různými SOGIESC**. Balíček je určen pracovníkům organizace i širší humanitární komunitě a zahrnuje širokou škálu témat, včetně terminologie, mezinárodního práva, komunikace, ochrany, asistovaného dobrovolného návratu a opětovného začlenění a určování postavení uprchlíka, přičemž se zaměřuje na praktické pokyny pro IOM a UNHCR a partnerské organizace⁽¹¹⁵⁾.
- Rada Evropy vypracovala on-line modul odborné přípravy pro učení vlastním tempem nazvaný **LGBTI Persons in the Asylum Procedure** (LGBTI osoby v azylovém řízení). Modul je veřejně dostupný a zaměřuje se na právníky, ale mohou jej rovněž využívat azyloví a přijímací pracovníci a dalšími příslušní aktéři⁽¹¹⁶⁾.

5.4. Zvyšování povědomí žadatelů o SOGIESC

Tato část se zaměřuje na to, jak zvýšit informovanost všech žadatelů (včetně heterosexuálních a cisgenderových žadatelů) z hlediska jejich chování vůči LGBTIQ žadatelům.

Přijímací orgány by měly žadatelům poskytnout informace týkající se podmínek přijetí, včetně informací specifických pro jejich přijímací systémy, jakož i práv a povinností žadatelů v oblasti

⁽¹¹⁴⁾ Vzdělávací modul agentury EUAA „[Applicants with diverse SOGIESC](#)“ (Žadatelé s různými SOGIESC).

⁽¹¹⁵⁾ UNHCR-IOM, [SOGIESC and Migration Training Package](#) (Balíček školení o SOGIESC a migraci), 2021.

⁽¹¹⁶⁾ Rada Evropy, [HELP course on LGBTI Persons in the Asylum Procedure](#) (kurz HELP o LGBTI osobách v azylovém řízení), 2023.

přijímání⁽¹¹⁷⁾. Tento druh informací může být poskytován (v zásadě) písemně, ale také ústně, např. prostřednictvím kolektivních nebo individuálních informačních schůzek. V rámci poskytování informací je důležité informovat žadatele o právu nebýt vystaven násilí a diskriminaci, a to i z důvodu jeho SOGIESC. V tomto ohledu by mohla být věnována pozornost skutečnosti, že diskriminace na základě SOGIESC (ale také z jiných důvodů, jako je náboženské vyznání, etnický původ atd.) je v EU zakázána⁽¹¹⁸⁾.

Zároveň mějte na paměti, že účinnost činností, politik nebo opatření zaměřených na snížení negativních postojů lidí vůči LGBTIQ osobám se různí. Závisí na typu intervence, okolnostech (místo, čas, okamžik v životě lidí atd.) a kvalitě provádění. Například LGBTIQ osoby požívající mezinárodní ochrany by mohly být požádány, aby se s žadateli podělily o svůj příběh, protože to by těmto žadatelům mohlo pomoci vcítit se do jejich situace a zaujmout k nim pozitivnější přístup. Je však třeba opatrnosti, protože je možné, že žadatelé nejsou z některých důvodů schopni projevit empatii. V tomto případě by takové zásahy mohly být kontraproduktivní, způsobit újmu a vést k nebezpečným situacím pro LGBTIQ osoby⁽¹¹⁹⁾.

Z tohoto důvodu se doporučuje, aby se v době, kdy jsou žadatelé ještě v řízení, informace zaměřily na jejich chování a také na práva a povinnosti. Zásahy zaměřené na zlepšení negativních postojů žadatelů by mohly být lépe prováděny po získání statusu mezinárodní ochrany v rámci integrace do společnosti.

⁽¹¹⁷⁾ Čl. 5 odst. 1 směrnice RCD (2024).

⁽¹¹⁸⁾ Čl. 21 odst. 1 Listiny:

„Zakazuje se jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci“

jakož i podle některých relevantních vnitrostátních právních předpisů.

⁽¹¹⁹⁾ Felten, H., [Rainbows and refugees: Verkennend onderzoek naar wat werkt bij het vergroten van de acceptatie van LHBT onder vluchtelingen](#) (Rainbows and refugees: průzkum týkající se toho, co funguje při zvyšování akceptace LGBT uprchlíků), Kennisplatform Inclusief Samenleven, 2016 (k dispozici v nizozemštině).

Zapamatujte si

- Ujistěte se, že všichni žadatelé jsou v rané fázi azylového řízení informováni o důvodech, na jejichž základě mohou požádat o azyl, a to jednoduchým a přístupným jazykem. Mezi tyto důvody patří mimo jiné důvodné obavy z pronásledování v důsledku příslušnosti k určité sociální skupině. Při poskytování informací můžete uvést příklady „určitých společenských skupin“, včetně osob s různými SOGIESC, aby žadatelé lépe porozuměli.
- Je-li během poskytování informací využíváno tlumočení nebo kulturní mediace, ujistěte se, že tlumočnická zná správné a patřičné výrazy citlivé vůči genderu a SOGIESC, které lze použít v obou jazycích.
- Informujte žadatele se SOGIESC o existenci LGBTIQ organizací a na požádání je předejte.
- Vypracujte informační materiály týkající se SOGIESC a osvětové materiály v několika jazycích a pro různé skupiny žadatelů, jako jsou děti, osoby se zdravotním postižením nebo negramotné osoby. Šířte nebo zobrazujte je v celé řadě forem a tak, jak je vhodné (např. informační schůzky, letáky, plakáty, videa atd.).
- Podporujte viditelnost SOGIESC (duhová vlajka, symboly atd.) a vytvořte bezpečné prostory pro jednání s LGBTIQ žadateli. Snažte se být otevření, empatičtí a bez předsudků. Viz také oddíl [3.1. Vytváření bezpečných prostorů](#).
- Organizujte a zajišťujte činnosti zaměřené na budování kapacit, jako jsou pracovní setkání a kurzy odborné přípravy týkající se SOGIESC, a/nebo se na nich podílejte, včetně informací o používání přesné terminologie a zaujetí nestranného a empatického přístupu k LGBTIQ žadatelům.
- Ujistěte se, že jste si vědomi zvláštních procesních záruk a zvláštních potřeb LGBTIQ žadatelů při přijetí a toho, jak je provádět.
- Informujte všechny žadatele, že diskriminace, obtěžování, zneužívání nebo jakýkoli jiný druh nevhodného chování v souvislosti se SOGIESC jsou zakázány a ten, kdo tento zákaz poruší, bude vystaven sankcím a/nebo trestnímu stíhání.
- Přijměte okamžitá a řádná opatření, včetně oznamování a ukládání sankcí, pokud dojde k diskriminačním nebo násilným činům vůči žadateli na základě jeho SOGIESC.
- Používejte zavedené metody založené na důkazech s cílem zlepšit negativní postoje žadatelů k LGBTIQ osobám, abyste zamezili způsobení větší újmy. Ved'te konzultace s žadateli a s odborníky nebo organizacemi specializujícími se na LGBTIQ osoby o nejvhodnější metodice v každém jednotlivém případě.

6. Spolupráce a koordinace

Ke koordinaci úsilí o to, aby žadatelé s různými SOGIESC měli přístup ke svým právům a aby jejich zvláštní potřeby byly zohledňovány v průběhu celého azylového procesu, je zapotřebí přístup zahrnující více zúčastněných stran. Jak bylo uvedeno výše, tito žadatelé mohli čelit různým rizikům a výzvám v zemi původu, v průběhu cesty a/nebo v hostitelské zemi. Je nemožné, aby jedna zúčastněná strana byla schopna uspokojit všechny příslušné potřeby ochrany těchto žadatelů (nebo jakéhokoli žadatele). Kromě toho jsou dotčené potřeby často větší než dostupné možnosti a zdroje, a proto je zapotřebí intenzivní spolupráce a koordinace.

S ohledem na výše uvedené se v této kapitole budeme zabývat různými aspekty koordinace a spolupráce v kontextu azylu, přičemž se zaměříme **zejména na tvůrce politik a vedoucí pracovníky**. Níže jsou rovněž zdůrazněna doporučení týkající se všech zúčastněných aktérů a funkcí v oblasti azylu.

Na vnitrostátní úrovni jsou různé zúčastněné strany zapojeny do různých fází azylu, včetně tvorby politik, tvorby právních předpisů, rozhodování a na operativní úrovni. Zapojeny mohou být také zúčastněné strany působící v oblasti ochrany hranic (pozemních, vzdušných a námořních) a na regionální úrovni (např. správní regiony, spolkové země a provincie). Podobně v několika členských státech jsou za azylové procesy a přijímání odpovědné dva různé orgány. Konkrétněji lze uvést několik příkladů zúčastněných stran, které se obvykle podílejí na koordinaci a spolupráci, jako jsou azylové a přijímací orgány, místní orgány, sociální pracovníci, zdravotníci, organizace občanské společnosti, pohraniční stráž, policie, akademická obec, organizace na ochranu lidských práv a think-tanky.

V souvislosti s azylovým řízením se často můžete setkat s různými úrovněmi zapojení. Je důležité určit příslušné zúčastněné strany, které vám umožní nalézt řešení pro potřeby žadatelů s různými SOGIESC. Na vyšší úrovni, tj. tvorba politik a tvorba právních předpisů by měly být podloženy důkazy a měly by se zabývat zvláštními potřebami, výzvami a realitou žadatelů s různými SOGIESC. Takové úsilí by mohla podpořit judikatura, výzkum, zprávy a doporučení příslušných smluv OSN ⁽¹²⁰⁾.

Následující úvahy se týkají **vedoucích pracovníků** a jejich cílem je podpořit koordinaci a spolupráci na různých úrovních v souvislosti s azylem.

- **Budování kapacit (odborná příprava).** Můžete propagovat, organizovat a usnadňovat příležitosti k odborné přípravě a budování kapacit pro pracovníky, zejména při přímé práci s žadateli. Tyto iniciativy v oblasti budování kapacit mohou zahrnovat nebo zapojovat i jiné partnery (buď jako zprostředkovatele, nebo jako účastníky), jako jsou agentury, orgány nebo jiné organizace specializující se na SOGIESC a/nebo osoby se zvláštními potřebami v oblasti azylu. Na internetu je k dispozici řada školicích materiálů (pro učení vlastním tempem) spolu s dalšími materiály, které poskytuje agentura EUAA, mezinárodní organizace, regionální a vnitrostátní subjekty a organizace občanské

⁽¹²⁰⁾ Například Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, [nezávislý odborník na sexuální orientaci a genderovou identitu](#) vypracoval v rámci svého mandátu různá doporučení ohledně toho, jak by státy měly umožnit právní předpisy a politiky, které by zabránily diskriminaci LGBTIQ osob, a to i v souvislosti s nucenou migrací.

společnosti ⁽¹²¹⁾. Mějte na paměti význam účasti pracovníků na opakovacích kurzech odborné přípravy a dávejte pozor, abyste předešli překrývání školicích činností (pokud jde o témata), neboť by to mohlo mít negativní dopad na výkonnost a blaho pracovníků.

- **Sdílení informací.** Informujte místní orgány a další místní subjekty o opatřeních, která podporují práva a duševní pohodu žadatelů s různými SOGIESC, zvyšujte povědomí o klíčových otázkách souvisejících s těmito žadateli a určete možné synergie s ostatními zúčastněnými stranami. Kromě toho, a aniž jsou dotčeny právní předpisy a nařízení o ochraně údajů, byste měli vyvinout a udržovat systém, který umožní průběžné sdílení informací, které potřebují znát, mezi azylovými a přijímacími orgány, aby byla včas a komplexně identifikována a řízena rizika, zranitelnost a potřeby.
- **Identifikace potřeb a výzev.** Určete nedostatky, výzvy, překrývání a překážky v postupech týkajících se žadatelů s různými SOGIESC a provádějte politiky a činnosti zaměřené na jejich řešení, a to i za účasti dalších příslušných orgánů a subjektů, je-li to relevantní nebo nezbytné.
- **Mapování dostupných služeb a zdrojů.** Organizace na vnitrostátní nebo místní úrovni jsou často kompetentní nebo mají zdroje na podporu při poskytování služeb nebo řízení případů ve vztahu k žadatelům s různými SOGIESC. Je důležité určit tyto aktéry a jejich příslušné oblasti odbornosti a zdrojů, aby to bylo jasné všem zúčastněným stranám, včetně žadatelů ⁽¹²²⁾.
 - **Zahrňte všechny příslušné aktéry.** Komunikujte s místními aktéry (např. organizacemi občanské společnosti, které pracují v oblasti SOGIESC), obcemi a soukromým sektorem s cílem zajistit, aby byly vyslyšeny jejich obavy a priority. Diskutujte o společných oblastech činnosti a o spolupráci se všemi příslušnými aktéry.
 - **Zřídte koordinační mechanismy** s příslušnými zúčastněnými stranami. Tyto mechanismy by mohly mít podobu pracovních skupin nebo pravidelných setkání, zaměřujících se na téma práce s osobami s různými SOGIESC v souvislosti s azylem nebo toto téma zahrnujících ⁽¹²³⁾.

Tabulka obsahuje další doporučení a praktické tipy, jak podporovat synergie, spolupráci a koordinaci a zaměřovat se při tom na různé klíčové aktéry a pracovníky v oblasti azylu.

⁽¹²¹⁾ Více informací o odborné přípravě a budování kapacit viz oddíl [5.3. Budování kapacit pracovníků v oblasti SOGIESC](#).

⁽¹²²⁾ Například organizace ARDHIS vypracovala [mapu](#) s řadou evropských sdružení, která mohou pomoci LGBTIQ žadatelům při jejich žádosti. Kromě toho naleznete příslušné organizace podle jednotlivých zemí v [mapě členů ILGA-Europe](#). Agentura EUAA navíc vyvinula interaktivní vizualizaci nazvanou [Who is Who in International Protection in the EU+: Civil Society Organisations](#) (Kdo je kdo v oblasti mezinárodní ochrany v zemích EU+: organizace občanské společnosti). Představuje organizace občanské společnosti v zemích EU+, které se přímo podílejí na poskytování služeb v rámci azylových a přijímacích systémů.

⁽¹²³⁾ Jako příklad takové koordinace lze uvést spolupráci organizace Fedasil s IOM a organizacemi občanské společnosti na budování kapacit a překonávání problémů spojených s tabu a osvětovou činností v souvislosti s otázkami LGBTIQ.

Doporučení pro tvůrce politik

- Vyměňujte si informace a údaje o SOGIESC v oblasti azylu a identifikujte společné problémy s příslušnými orgány a organizacemi, včetně organizací občanské společnosti, abyste mohli plánovat a koordinovat účinné politické a regulační reformy v této oblasti.
- Podporujte úsilí o prosazování zájmů a iniciujte reformu právních předpisů (tj. zlepšení azylového systému), která podporuje skutečné provádění vysokých standardů v oblasti azylu a přijímání a požívání práv žadatelů s různými SOGIESC v průběhu celého azylového procesu.
- Podporujte přezkum správy případů a budování kapacit tvůrců politik ve spolupráci s institucemi a agenturami specializujícími se na SOGIESC.

Doporučení pro vedoucí pracovníky

- Koordinujte příslušné orgány, organizace a další instituce a spolupracujte s nimi s cílem zlepšit služby na základě zpětné vazby získané od žadatelů prostřednictvím zavedených mechanismů zpětné vazby.
- Plánujte informační schůzky o vybraných tématech relevantních pro žadatele s různými SOGIESC a zvěte na ně další státní subjekty, mezinárodní/regionální organizace a organizace občanské společnosti, které se tímto tématem zabývají.
- Organizujte akce zaměřené na budování týmu pro pracovníky azylových/přijímacích zařízení. Vyzývejte další protějšky, aby se zapojili do vybraných aktivit na podporu spolupráce, koordinace a týmové práce.
- Vytvářejte synergie s příslušnými zúčastněnými stranami s cílem společně prosazovat zdroje (finanční či lidské zdroje) nebo spojte síly při určování příležitostí k financování za účelem zlepšení podmínek azylových/přijímacích zařízení.

Užitečné odkazy

V rámci projektu SOGICA byl vypracován zvláštní oddíl ⁽¹²⁴⁾ se seznamy organizací zabývajících se otázkami SOGIESC a/nebo azylu na vnitrostátní, regionální (včetně EU) nebo mezinárodní úrovni.

⁽¹²⁴⁾ Projekt SOGICA, „Useful links“ (Užitečné odkazy), k dispozici na adrese <https://www.sogica.org/en/useful-links/>.

7. Správa údajů a statistika

Shromažďování údajů je základní součástí úsilí v oblasti plánování, analýzy, politiky a prosazování a téma SOGIESC v oblasti azylu není v tomto směru výjimkou. Spolehlivé a srovnatelné údaje mohou poskytnout důkazy o povaze a rozsahu číselných údajů, trendech a výzvách v oblasti azylu. Údaje mohou v tomto ohledu vypovídat o politických, operativních a legislativních potřebách a potřebách v oblasti budování kapacit.

Tato kapitola se zabývá tím, jak je důležité, aby azylové orgány shromažďovaly údaje a vypracovávaly statistiky spolehlivým a komplexním způsobem. Dále uvádí příklady druhu údajů, které by mohly být shromažďovány a zveřejňovány ve formě statistik, jakož i toho, jak lze tento proces provést v souladu s příslušnými právními předpisy EU.

Vnitrostátní azylové orgány shromažďují a sdílejí údaje o různých aspektech azylového systému. Oficiální statistiky EU dále obsahují informace o celkovém počtu žádostí a rozhodnutí, státní příslušnosti žadatelů a výsledku řízení (včetně druhu uděleného postavení) ⁽¹²⁵⁾.

Vypracování spolehlivých a srovnatelných statistik v oblasti azylu **na základě SOGIESC** na vnitrostátní nebo regionální úrovni by mohlo být přínosné pro usnadnění účinného plánování a politického úsilí (včetně přijímání) a zvýšení viditelnosti otázek týkajících se LGBTIQ žadatelů, čímž by se snížily stávající překážky bránící jejich účinné ochraně a začlenění a efektivnímu posuzování jejich žádostí.

Statistiky a odhady žádostí na základě SOGIESC

Hrubé odhady vypracované v roce 2011 naznačují, že v **EU** je každoročně přibližně 10 000 LGBTIQ žadatelů ⁽¹²⁶⁾.

⁽¹²⁵⁾ Více informací viz EUROSTAT, „Migration and asylum – Asylum“ (Migrace a azyl – azyl), internetové stránky pro statistiky dostupné na adrese <https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum/asylum> a EUAA Data Analysis and Research (Analýza údajů a výzkum agentury EUAA), internetové stránky dostupné na adrese <https://euaa.europa.eu/asylum-knowledge/data-analysis-and-research>, které zahrnují údaje o přístupu k řízení, přijímacím systémům, rozhodnutím v prvním stupni, dublinských ukazatelích, rozhodnutím v opravném prostředku nebo o přezkumu a přesídlení. Oficiální statistiky EU vypracovává Eurostat v souladu s [nařízením Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2020/851](#) ze dne 18. června 2020, kterým se mění nařízení (ES) č. 862/2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 198, 22.6.2020), ale Eurostat je neshromažďuje přímo. Eurostat zpracovává agregované údaje od vnitrostátních orgánů v souladu se společně dohodnutými definicemi a technickými specifikacemi, kterými se země EU+ řídí při podávání zpráv na úrovni EU a které se mohou lišit od jejich vnitrostátní praxe.

⁽¹²⁶⁾ Jansen, S. a Spijkerboer, T., [Fleeing Homophobia, Asylum Claims Related to Sexual Orientation and Gender Identity in Europe](#), COC Netherlands / Vrije Universiteit Amsterdam, 2011, s. 15–16. Podle autorů zprávy se jedná o roční údaj, nikoli o jednorázový údaj za rok 2010. Autoři píší:

belgický procentní podíl by měl být považován za spolehlivější ukazatel počtu LGBTI žadatelů. Kromě posledně uvedeného je třeba započítat „skryté“ číslo. Na základě těchto domněnek se odhaduje, že ročně je v Evropské unii podáno až 10 000 žádostí o azyl týkajících se LGBTI osob, s. 16.

Německá LGBTIQ organizace Schwulenberatung odhadla, že v roce 2016 bylo v **Berlíně** přibližně 3 500 žadatelů s různými SOGIESC ⁽¹²⁷⁾.

Mimo EU bylo podle statistik Ministerstva vnitra Spojeného království v roce 2019 podáno ve **Spojeném království** 1 212 žádostí a v roce 2020 1 012 žádostí, u nichž sexuální orientace tvořila základ žádosti, což představovalo 3 % všech žádostí v obou letech ⁽¹²⁸⁾.

7.1. Význam vypracovávání azylových statistik v souvislosti se SOGIESC

Vypracovávání včasných a srovnatelných statistických informací má zásadní význam pro zajištění transparentnosti a odpovědnosti azylového systému i pro poskytování přínosných údajů orgánům, tvůrcům politik, organizacím, právníkům, poradcům a akademickým pracovníkům. Jedná se o součást opatření k řízení kvality, která by měla utvářet jakýkoli azylový systém ⁽¹²⁹⁾.

Spolehlivější a srovnatelnější statistiky o žádostech založených na SOGIESC, pokud jde o **řízení a rozhodování**, by orgánu umožnily:

- kvantifikovat a porovnávat míry uznaných žádostí na první/správní a soudní/odvolací úrovni,
- porovnávat zpracování a rozhodování o žádostech založených na SOGIESC s žádostmi z jiných důvodů, kdykoli jsou tyto údaje k dispozici,
- důkladněji zkoumat přiměřenost a možné zkreslení rozhodování v souvislosti s žádostmi založenými na SOGIESC,
- plánovat a navrhovat přijímací systém a služby, včetně poskytování zvláštních podmínek přijetí (např. bydlení, zdravotní péče) pro tyto žadatele a plánování pro nepředvídané události ⁽¹³⁰⁾,
- připravit se na úpravy s ohledem na zvláštní procesní záruky, které jsou pro tyto žadatele relevantní (nahlédněte do [Praktické příručky o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními](#)

⁽¹²⁷⁾ Thomson Reuters Foundation, [Gay rights group to open center for LGBT asylum seekers in Berlin](#), 22. ledna 2016.

⁽¹²⁸⁾ Údaje za rok 2019 viz Ministerstvo vnitra Spojeného království, [Experimental Statistics: Asylum claims on the basis of sexual orientation](#) (Experimentální statistika: žádosti o azyl na základě sexuální orientace), aktualizováno dne 24. září 2020; údaje za rok 2020, viz Ministerstvo vnitra Spojeného království, [Experimental Statistics: Asylum claims on the basis of sexual orientation](#) (Experimentální statistika: žádosti o azyl na základě sexuální orientace), aktualizováno dne 26. srpna 2021.

⁽¹²⁹⁾ Více informací viz Danisi, C., Dustin, M., Ferreira, N. a Held, N., [Queering asylum in Europe – legal and social experiences of seeking international protection on grounds of sexual orientation and gender identity](#), IMISCOE Research Series, Springer, 2021, kapitoly 4 (oddíl 5) a 11 (oddíl 3.1).

⁽¹³⁰⁾ Ačkoli údaje a statistiky týkající se SOGIESC mohou být výrazně přínosné pro navrhování, plánování a poskytování podmínek přijetí, číselné údaje by se měly používat obezřetně, neboť nedefinovatelný počet LGBTIQ žadatelů nemusí z několika důvodů svou žádost opřít o SOGIESC (např. strach ze stigma, internalizované homo/bi/trans/trans/intersexfobie nebo proto, že jsou pronásledováni i z jiných důvodů), nebo mohou tuto skutečnost odhalit až později a po uplynutí značné doby od začátku přijímacího procesu.

[a pohlavními znaky – řízení o posouzení žádosti](#), kapitola 2. Zvláštní procesní záruky) ⁽¹³¹⁾.

Všechna tato možná použití statistik souvisejících s žádostmi založenými na SOGIESC jsou slučitelná s předpisy o ochraně údajů a základními právy žadatelů, zejména s právem na respektování soukromého a rodinného života (článek 7 Listiny), právem na ochranu osobních údajů (článek 8 Listiny) a zákazem diskriminace (článek 21 Listiny). Tato použití budou slučitelná, pokud se sběr údajů a vypracovávání statistik provádí způsobem, který znemožňuje identifikaci každého jednotlivého žadatele na základě těchto statistik (další podrobnosti viz oddíl [7.2. Způsoby zpracování údajů o SOGIESC](#)).

Poznámka k doporučení UNHCR

V rámci globálního kulatého stolu o ochraně a řešeních pro LGBTIQ+ osoby v nuceném vysídlení v roce 2021 (který spolupořádal UNHCR a nezávislý odborník OSN na ochranu před násilím a diskriminací na základě sexuální orientace a genderové identity) ⁽¹³²⁾ bylo zúčastněným stranám mimo jiné vydáno následující doporučení.

Zavázat se k vybudování spolehlivé faktické základny prostřednictvím etického, systematického a rozčleněného shromažďování a správy údajů a podávání zpráv o násilně vysídlených LGBTIQ+ osobách a LGBTIQ+ osobách bez státní příslušnosti s cílem ověřit statistickou existenci a trendy v oblasti ochrany a řešení mezi vysídlenými LGBTIQ+ osobami a LGBTIQ+ osobami bez státní příslušnosti. Nezbytné jsou důvěrnost, integrita údajů a záruky ochrany údajů.

Příslušné rozčlenění

Rutinní dotazování všech žadatelů ohledně SOGIESC by bylo zbytečné a především nevhodné. V případě žádostí založených na SOGIESC však mohou orgány sestavovat statistiky na základě následujících proměnných.

- **SOGIESC jako důvod pro udělení azylu:** ten důvod lze uvést jako podkategorii širší kategorie „určitá sociální skupina“, pokud tomu tak je v konkrétní žádosti.
- **Jiné důvody** relevantní pro tutéž žádost: to může pomoci určit význam žádostí o mezinárodní ochranu z vícero důvodů.
- **Údaje**, které zachycují čísla v oblasti **a) sexuální orientace, b) genderové identity a genderového vyjádření a c) pohlavních znaků** nebo pro **každou skupinu LGBTIQ osob**. To může umožnit lepší přizpůsobení zvláštních potřeb v oblasti azylu a přijímání a analýzu výsledků žádostí u každé podskupiny ⁽¹³³⁾.

⁽¹³¹⁾ Budte však obezřetní, protože mohou existovat LGBTIQ žadatelé, kteří mohou mít nárok na zvláštní procesní záruky, ačkoli nepodali žádost na základě SOGIESC nebo jim mohla být mezinárodní ochrana udělena z jiných důvodů.

⁽¹³²⁾ UNHCR–Nezávislý odborník OSN na ochranu před násilím a diskriminací na základě sexuální orientace a genderové identity, [2021 Global roundtable on protection and solutions for LGBTIQ+ people in forced displacement, Summary Conclusions](#) (Globální kulatý stůl o ochraně a řešeních pro LGBTIQ+ osoby v nuceném vysídlení, shrnutí závěrů), 2021, s. 27.

⁽¹³³⁾ Dále, pokud zůstáváme při sběru dat omezení na binární přístup podle pohlaví (například zaznamenáváním pouze mužů/žen), vylučujeme ostatní pohlaví a omezujeme schopnost poskytovat vhodné zvláštní procesní záruky a speciální podmínky přijetí těm, kdo na ně mají nárok, podle jejich individuálních potřeb a charakteristik, včetně SOGIESC (viz také Ballin, S. a Manganini, I., ['Fixed Categories vs. Fluid Identities: How Are Queer Voices Silenced in the Theory and Practice of Asylum Law?'](#), in: Iosue, S., Truong, T. Q. a Vernon, P. L. (eds.), *OxMo*, svazek 11 č. 1, s. 20-28 (zejména s. 24-25).

- **Země původu** (nebo země předchozího obvyklého pobytu v případě žadatelů bez státní příslušnosti) ⁽¹³⁴⁾.
- **Výsledek žádosti:** zamítnutí nebo uznání, včetně druhu uděleného postavení nebo **důvodu zamítnutí** (např. nedostatečná věrohodnost, riziko pronásledování, alternativní vnitrostátní ochrana).

Shromažďování těchto údajů může v závislosti na jednotlivých vnitrostátních souvislostech probíhat v několika fázích:

- Ve fázi registrace žádosti.
- Fáze podání žádosti. To umožní analýzu výsledků těchto žádostí, včetně pravděpodobnosti uznání, podílu různých výsledků, podílu opravných prostředků proti zamítavým rozhodnutím a pravděpodobnosti uznání na každé úrovni opravného prostředku.
- Ve fázi osobního pohovoru.

Za tímto účelem mohou vnitrostátní orgány navrhovat systémy informačních a komunikačních technologií, jejichž součástí je evidence výše uvedených údajů. Tyto systémy by měly být navrženy tak, aby zajistily odpovídající ochranu údajů s ohledem na obzvláště citlivou povahu SOGIESC a zaručily, že veškeré statistiky vytvořené na základě těchto údajů nebudou personalizované a rozčleněné.

7.2. Způsoby zpracování údajů o SOGIESC

Některé azylové orgány nemusí zpracovávat statistiky o žádostech založených na SOGIESC z důvodu důvěrnosti nebo ochrany údajů, často v důsledku omezení vyplývajících z vnitrostátních a/nebo evropských právních rámců. Tento oddíl se zabývá dvěma procesy deidentifikace, které představují jasné výhody, pokud jde o ochranu základního práva žadatelů na soukromí: pseudonymizace a anonymizace. Pokud je to možné, měla by být upřednostněna anonymizace; pokud to však není proveditelné, lze použít i pseudonymizaci. Oba procesy lze provádět s respektem a v souladu s příslušnými právními předpisy EU.

7.2.1. Pseudonymizace

Podle obecného nařízení EU o ochraně osobních údajů (GDPR) ⁽¹³⁵⁾ se pseudonymizací rozumí

zpracování osobních údajů tak, že již nemohou být přiřazeny konkrétnímu subjektu údajů bez použití dodatečných informací, pokud jsou tyto dodatečné informace uchovávány odděleně a vztahují se na ně technická a organizační opatření, aby bylo zajištěno, že nebudou přiřazeny identifikované či identifikovatelné fyzické osobě.

⁽¹³⁴⁾ Pokud jde o evidenci země původu, je třeba poznamenat, že pokud je počet objektů údajů příliš malý, a žadatelé by tak byli identifikovatelní, pak by orgány neměly vytvářet údaje ani zveřejňovat příslušné statistiky.

⁽¹³⁵⁾ Čl. 4 bod 5 [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/679](#) ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. L 119, 4.5.2016).

Před jakoukoli pseudonymizací musí v první řadě existovat právní základ umožňující zpracování osobních údajů. V případě vnitrostátních azylových orgánů se mohou dovolávat např. potřeby zpracovávat osobní údaje za účelem plnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu (čl. 6 odst. 1 písm. e) nařízení GDPR). Zároveň je důležité mít na paměti, že se jedná o „zvláštní kategorii osobních údajů“ (tj. údaje týkající se genderové identity nebo sexuální orientace dané osoby). Proto musí být rovněž splněn požadavek článku 9 nařízení GDPR. Tento článek se týká zpracování, které lze provést

z důvodu významného veřejného zájmu na základě práva Unie nebo členského státu, které je přiměřené sledovanému cíli, dodržuje podstatu práva na ochranu údajů a poskytuje vhodné a konkrétní záruky pro ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů ⁽¹³⁶⁾

a také, že toto zpracování

je nezbytné pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely (...), které je přiměřené sledovanému cíli, dodržuje podstatu práva na ochranu údajů a poskytuje vhodné a konkrétní záruky pro ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů ⁽¹³⁷⁾.

Je rovněž důležité poznamenat, že zpracování pro statistické účely může podléhat zvláštním pravidlům stanoveným právem členského státu (viz článek 89 nařízení GDPR). Azylové orgány by proto měly spolupracovat s příslušnými orgány na vnitrostátní úrovni (např. s vnitrostátním orgánem pro ochranu údajů), aby zjistily, zda existují zvláštní pravidla.

Zapamatujte si

- Zpracování údajů o žádostech založených na SOGIESC by mělo probíhat v souladu s platným právním rámcem, způsobem přiměřeným sledovanému cíli, s ohledem na podstatu práva na ochranu údajů a poskytnutím vhodných a konkrétních opatření na ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů (čl. 9 odst. 2 písm. g) nařízení GDPR).
- Vnitrostátní azylové (rozhodující) orgány by měly koordinovat svou činnost a vést konzultace s příslušnými vnitrostátními orgány s cílem zjistit, zda se na zpracování údajů pro statistické účely vztahují zvláštní vnitrostátní právní předpisy nebo pravidla.

7.2.2. Anonymizace

Anonymizované (nebo anonymní) údaje jsou údaje, u nichž byla zcela zrušena identifikace původního subjektu údajů. Na rozdíl od pseudonymních údajů nelze anonymní údaje vrátit zpět nebo je znovu spojit s původní osobou. Anonymní údaje zcela odstraňují osobní identifikaci z osobních údajů, takže je lze používat volněji.

⁽¹³⁶⁾ Čl. 9 odst. 2 písm. g) nařízení GDPR.

⁽¹³⁷⁾ Čl. 9 odst. 2 písm. j) nařízení GDPR.

Nejpraktičtější a nejužitečnějším typem anonymizovaných údajů, které lze použít pro žádosti založené na SOGIESC, jsou **agregované statistiky** ⁽¹³⁸⁾ o SOGIESC ⁽¹³⁹⁾.

Je nemožné pracovat s anonymními údaji, pokud je nakonec nutné použít údaje znovu propojit s původním jedincem. Anonymní údaje již nejsou považovány za osobní údaje, a proto se na ně nevztahuje nařízení GDPR.

Z tohoto důvodu se vnitrostátním orgánům doporučuje, aby se rozhodly pro tento typ deidentifikace (anonymizace namísto pseudonymizace), a vyhnuly se tak jakýmkoli omezením nebo problémům, pokud jde o dodržování nařízení GDPR.

Postupy států ⁽¹⁴⁰⁾

Belgie je jediným současným členským státem EU, který má zkušenosti s tvorbou statistik týkajících se žádostí založených na SOGIESC, ale tyto statistiky již nezveřejňuje. Ruční počítání žádostí založených na SOGIESC pro statistické účely v minulosti provádělo i **Norsko** ⁽¹⁴¹⁾.

Spojené království je jedinou evropskou zemí (mimo EU), která vypracovává statistiky týkající se žádostí založených na SOGIESC, i když na experimentálním základě a omezené na sexuální orientaci.

V některých mimoevropských zemích, jako je **Kanada**, je rovněž možné vypracovávat statistiky o výsledcích různých druhů nezveřejněných žádostí uprchlíků na základě údajů poskytnutých kanadskou Komisí pro přistěhovalce a uprchlíky ⁽¹⁴²⁾. To zahrnuje rozdělení údajů do kategorií, jako jsou politické názory, gender, sexuální orientace, náboženství, rasa a etnický původ.

⁽¹³⁸⁾ Agregace je metoda seskupování osob s jinými podobnými osobami, které mají společné aspekty svých osobních údajů, a současně se odstraňují určité identifikační znaky.

⁽¹³⁹⁾ Mimo EU například azylové orgány Spojeného království od roku 2017 vypracovávají agregované statistiky o žádostech o azyl na základě sexuální orientace. Údaje za rok 2022 viz Ministerstvo vnitra Spojeného království, „[Asylum claims on the basis of sexual orientation 2022](#)“ (Žádosti o azyl na základě sexuální orientace, rok 2022), aktualizováno 14. listopadu 2023. Viz také Dolní sněmovna, Výbor pro rovnost žen a mužů, [Equality and the UK asylum process, Fourth Report of Session 2022–23](#) (Rovnost a azylové řízení ve Spojeném království, Čtvrtá zpráva ze zasedání 2022–2023), Závěry a doporučení: Doporučení č. 2, 27. června 2023, s. 71:

Experimentální statistiky o žádostech založených na sexuální orientaci jsou dobrým začátkem a vítáme záměr ministerstva vnitra navýšit shromažďování údajů o chráněných charakteristikách a důvodech ochrany podle úmluvy OSN. Sběr údajů a transparentnost jsou zásadním prvním krokem potřebným k tomu, aby bylo možné identifikovat a řešit nerovnosti v tomto procesu. Doporučujeme, aby ministerstvo vnitra shromažďovalo a zveřejňovalo údaje týkající se žádostí, původních rozhodnutí, opravných prostředků a konečných výsledků rozdělené podle: důvodu podle Úmluvy OSN; zda žádost zahrnovala sexuální a genderově podmíněné násilí a jiné zneužívání a chráněné charakteristiky žadatelů.

⁽¹⁴⁰⁾ FRA, [Current migration situation in the EU: Lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex asylum seekers](#) (Současná situace v oblasti migrace v EU: Lesbické, gay, bisexuální, transgender a intersexuální žadatelé o azyl), měsíční zpráva, březen 2017, s. 3, uvádí, že „údaje o důvodech, na nichž jsou založeny žádosti o azyl, nejsou (členskými státy) obvykle zaznamenávány“. Zpráva obsahuje tabulku s údaji o žadatelích s žádostmi spojenými se sexuální orientací nebo genderovou identitou v roce 2016, které poskytly organizace občanské společnosti a které se týkají čtrnácti členských států (tabulka 1). Tato čísla jsou významná, i když se jedná pouze o odhady a nemohou odrážet skutečný počet žádostí založených na SOGIESC v těchto zemích.

⁽¹⁴¹⁾ Pokud jde o statistické informace o žádostech založených na SOGIESC v Evropě, viz Evropská migrační síť, „[Ad hoc query on NL AHQ on national asylum policies regarding LGBT-asylum seekers](#)“ (Ad hoc dotaz pro NL AHQ ohledně vnitrostátních azylových politik týkajících se LGBT žadatelů o azyl), žádost podána v květnu 2016.

⁽¹⁴²⁾ Rehaag, S., [Claim Types in Canada's Refugee Determination System: An Empirical Snapshot \(2013–2021\)](#), *Refugee Law Lab Working Paper*, 29. ledna 2023.

Poznámka k praxi úřadu UNHCR

UNHCR vyvinul a používá svůj vlastní systém registrace a správy identity (proGres), jakož i příslušné pokyny pro registraci, které kromě jiných informací usnadňují zaznamenávání informací relevantních pro určité aspekty SOGIESC, vztahů partnerů stejného pohlaví a potřeb zvláštní ochrany, a to na základě dobrovolného odhalení a informovaného souhlasu jednotlivců ⁽¹⁴³⁾.

Užitečná publikace

International Recommendations on Refugee Statistics (Mezinárodní doporučení ke statistikám týkajících se uprchlíků) je příručka vypracovaná Skupinou odborníků pro statistiky týkající se uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, která se skládá z členů vnitrostátních orgánů a příslušných mezinárodních a regionálních organizací odpovědných za statistiky v oblasti nuceného vysídlení, včetně agentury EUAA. Poskytuje soubor konkrétních doporučení, která mohou země a mezinárodní organizace využít ke zlepšení sběru, shromažďování, členění, vykazování a celkové kvality statistických údajů o násilně vysídlených osobách. Doporučení mají pomoci zlepšit vnitrostátní statistiky o počtech a tocích a charakteristikách populací uprchlíků a osob spojených s uprchlíky a přispět k tomu, aby tyto statistiky byly na mezinárodní úrovni srovnatelné ⁽¹⁴⁴⁾.

Body k zamyšlení (pro vedoucí pracovníky a tvůrce politik)

- Zpracovává můj tým/orgán údaje o SOGIESC za účelem posuzování žádostí, včetně shromažďování důvodů pro jejich zamítnutí nebo přijetí?
- Pokud ne, můžeme s tím začít? Jaké změny v našich systémech IKT by bylo nutné provést? Které zúčastněné strany bych musel/a zapojit, aby tyto změny mohly být zavedeny?
- Dodrželi jsme při navrhování infrastruktury pro zpracování údajů o azylových řízeních a rozhodování o žádostech na základě SOGIESC platné právní předpisy?

⁽¹⁴³⁾ UNHCR, [Protecting LGBTIQ+ people in situations of forced displacement: A Stocktaking on UNHCR progress since the 2021 Roundtable](#) (Ochrana LGBTIQ+ osob v situacích nuceného vysídlení: Hodnocení pokroku UNHCR od kulatého stolu v roce 2021), červen 2023, oddíl 3.3. Registration and safe data collection (Registrace a bezpečné shromažďování údajů).

⁽¹⁴⁴⁾ Skupina odborníků pro statistiky týkající se uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, [International Recommendations on Refugee Statistics](#) (Mezinárodní doporučení ke statistikám týkajícím se uprchlíků), březen 2018.

Naskenujte pro přístup ke všem
částem této praktické příručky

Úřad pro publikace
Evropské unie

